

Університетська Думка

ОСВІТА
ДЛЯ СВІТА
І СВІТУ!

Виходить з 28 жовтня 1994 року

№13-15 (518-520), 30 листопада 2022 р.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ФОРУМ «НОВІ ВИМІРИ БЕЗПЕКИ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ» ЗІБРАВ У КЛАСИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ТЕРНОПОЛЯ РЕКТОРІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ!

У Західноукраїнському національному університеті відбувся дводенний Всеукраїнський освітній форум «Нові виміри безпеки: виклики та рішення». У класичному університеті Тернополя зустрілися ректори закладів вищої освіти та науковці з різних куточків України.

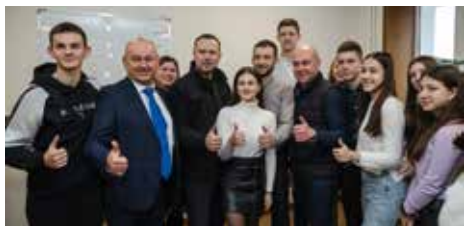
Форум розпочався із внесення прапора України слухачами центру офіцеру запасу ЗУНУ. Студенти разом із присутніми виконали Державний Гімн України. Серед захисників, які у боротьбі з ворогом віддали своє життя, на жаль, і науковці, педагоги, працівники-освітяни, випускники і студенти вищів нашої держави. Учасники заходу хвилиною мовчання вшанували усіх полеглих героїв.

Розпочав роботу форуму Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет, який зазначив: «Всеукраїнський дводенний форум - це не просто майданчик для спілкування, а платформа для безпеки, інновацій та розвитку освіти. Потрібно сформувані чітку стратегію поступу, забезпечити та організувати якісний навчальний процес, розробити систему першочергових дій».

До слова запросили міського голову Тернополя Сергія Надала: «Питання безпеки надзвичайно важливе. Я думаю, що ми багато речей сприймаємо з плином часу: почалася пандемія – ми зрозуміли значення здоров'я, почалася війна – ми почали усвідомлювати, що таке мир та поняття безпеки. Зараз усі зусилля мають бути спрямовані на те, аби забезпечити максимальну захищеність для усіх студентів України».

«Я радий вітати у нашому університеті науковців, професорів та керівників усіх закладів вищої освіти».

Сьогодні ми разом працюємо, аби освіта України вдосконалювалася та розвивалася, а навчальний процес був безпечним та ефективним для нашої молоді.

Виклики потребують відповідних рішень, тому ми аналізуємо, впроваджуємо та модернізуємо вищу освіту. Пам'ятаймо, що знання – зброя, тому демонструймо єдність та стійкість на благо майбутнього наших студентів!» - промовив ректор Західноукраїнського національного університету Андрій Крисоватий.

Олег Шаров, Генеральний директор директорату фахової передвищої, вищої освіти Міністерства освіти і науки України запросив учасників до першої панельної дискусії форуму. У своїй доповіді Олег Ігорович зазначив: «Необхідно наповнювати ідеологічним змістом всю освіту України. План кожного університету, кожного підрозділу, кожного викладача на теперішній час повинен починатися із власного внеску в оборону країни. В цей час, ми повинні з усіх сил підтримувати людей, які постраждали внаслідок війни. Працюймо на перемогу!»

У другій панельній дискусії «Впровадження тематики євроінтеграції в безпековий освітній процес та наукові дослідження», модератором якої виступив Олександр Пижов, Генеральний директор директорату європейської інтеграції, бюджетування та узгодження політик Міністерства освіти і науки, було зазначено: «Варто згадати про те, що коли Україна отримала статус кандидата на членство в Європейській Союз, президент чітко заявив про те, що політика у сфері європейської інтеграції перестася бути питан-

ням виключно зовнішнім, а перетворюється у питання внутрішнє. Шановні колеги, керівники закладів вищої освіти, ми маємо обов'язково врахувати це у наших освітніх програмах, підготувати наших фахівців до завтрашнього дня, до членства України в ЄС та до України, як великого гравця глобалізованої світової політики».

У ході спілкування учасники обговорили подальше створення безпечного навчального процесу у вишах, психологічну підтримку студентів, визначили головні кроки освіти сьогодення.

До Міжнародного дня студента Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет, міський голова Тернополя Сергій Надал, ректор Західноукраїнського національного університету Андрій Крисоватий разом зі студентами посадили гібіскус – дерево, що символізує стійкість та процвітання. Україна вистійть. Україна переможе. Україна розквітне!

Андрій Ігорович для усіх учасників форуму провів екскурсію університетом, показав наукові доробки професорсько-викладацького колективу ЗУНУ, практичні досягнення науковців факультету комп'ютерних інформаційних технологій та продемонстрував, як здійснюється практична підготовка студентів освітньої програми «Правоохоронна діяльність».

Під час перебування у ЗУНУ Сергій Шкарлет поспілкувався із юнаками і дівчатами та обговорив плани на майбутній особливості навчального процесу під час повномасштабної війни росії проти України і привітав молодь із Міжнародним днем студента: «Перемога — за нами, адже країна з розумною, творчою, квітучою молоддю заслуговує на те, щоби бути щасливою!»

Разом адаптуємо освітню систему так, щоб вона могла реагувати на будь-які виклики!

Війна рф проти України:

280-й день героїчного спротиву Українського Народу!

РАЗОМ - ДО ПЕРЕМОГИ!!!

Подяка ЗУНУ від Міністерства освіти і науки України!

Міністерство освіти і науки України висловлює подяку професорсько-викладацькому колективу Західноукраїнського національного університету за підтримку та високоякісну організацію Всеукраїнського форуму «Нові виміри безпеки: виклики та рішення», який проходив у класичному університеті Тернополя.

У часи, коли наша держава переживає збройну агресію російської федерації, безпека освітнього процесу – найважливіше завдання сьогодення. Попри постійні атаки окупантів, ми разом продовжуємо навчальний процес, спільними зусиллями долаємо всі виклики, які постають перед нами. Освітня, які з перших годин війни демонстрували єдність, незламність і стійкість, своєю працею та зусиллями доводять, що заклад вищої освіти – це територія захищеності.

Учасники форуму мали змогу обговорити питання про подальше створення безпечних умов у вишах, забезпечення їх укриттями, зосередили увагу на формуванні навичок безпечної поведінки, психоемоційної підтримки студентів.

Разом працюємо, аби освіта була безпечною та ефективною для нашої молоді!

Андрій Крисоватий: «Українська мова – це мова нашої волі, нашої незалежності, нашої нескореності, це мова кожного, хто живе з Україною в серці!»

9 листопада – у День української мови та писемності, в Західноукраїнському національному університеті відбулося засідання Вченої ради.

Голова Вченої ради ЗУНУ Андрій Крисоватий звернувся до присутніх: «Українська мова – це мова нашої волі, нашої незалежності, нашої нескореності, це мова кожного, хто живе з Україною в серці. Переконаний, що збереження нашої ідентичності – це утвердження української мови як важливого фактора національного самовизначення. Мова – це глибинні пласти духовного життя нашого народу, його історична пам'ять, найцінніше надбання тисячоліть. Як сказала Ліна Костенко: «Нації вимирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову». Ми повинні берегти найдорожчий скарб нашого народу – величну українську мову й бути свідомими того, що це – наша зброя у боротьбі за перемогу! Світ великий, а Україна в нім одна! Плекаймо, шануймо, бережімо нашу мову!»

За вагомий особистий внесок у розвиток освіти й науки, примноження інтелектуального потенціалу України, зміцнення авторитету Західноукраїнського національного університету на міжнародній арені ректору Нідерландської бізнес-академії, президенту Міжнародної Асоціації медіації Яну ван Звітену було присвоєно почесне звання «Doctor Honoris Causa». Ректор класичного університету Тернополя, доктор економічних наук, професор вручив Яну ван Звітену дипломи та подарував мантию. Студенти виконали гаудеамус й привітали почесного гостя.

Лауреат виголосив інавгураційну промову: «Радий бути частиною наукової спільноти класичного університету Тернополя і переконаний, що попереду нас чекають нові спільні освітні проєкти. Вже понад 20 років я співпрацюю з Україною, і мені приємно, що за цей час ваша країна пройшла шлях становлення, як справді демократичної, європейської держави. Міжнародне товариство гідно оцінює ваші зусилля на шляху боротьби за свою незалежність».

У засіданні Вченої ради також взяли участь Анатолій Гулей – голова Наглядової ради ЗУНУ, Андрій Лотарев – директор навчально-наукового інституту міжнародної освіти Університету економіки та права «Крок», Анна Дробина – заступник директора навчально-наукового інституту міжнародної освіти, начальник управління міжнародних освітніх програм Університету економіки та права «Крок», Сергій Шабельник – директор студмістечка Полтавського державного аграрного університету.

З особливою шанобливістю Андрій Ігорович вручив грамоту Верховної Ради України професору кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, доктору політичних наук України Миколі Лазаровичу за заслуги перед українським народом. Присутні вітали стоячи захисника України. Також грамоту Верховної Ради України вручено проректору з питань соціально-економічного розвитку Василю Булавинцю.

Приємно зазначити, що лауреатом щорічного Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» став доктор економічних наук, Володимир Муравський, який здобув перемогу у номінації «Облік та оподаткування». Вітаємо науковця із заслуженим визнанням!

Порядок денний був дуже насиченим. Члени Вченої ради розглядали чимало конкурсних справ, а також питання про затвердження тем дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук, визначення консультантів кваліфікаційних робіт, відкриття разових рад із захисту дисертаційних робіт, рекомендації до друку підручників, наукових журналів, колективних й авторських монографій.

21 листопада – День Гідності та Свободи!

День Гідності та Свободи – дата у сучасній історії, яка залишила глибокий та визначальний зміст. Сьогодні увесь український народ вшановує ідеали демократії й патріотизму, мужньо виборює незалежність, об'єднується навколо єдиної мети – зберегти Україну!

Незламні, непереможні, нескорені душою українці постали перед всім світом під час двох революцій 2004 та 2013, обравши для себе за найвищу цінність – честь, гідність, свободу, проявивши свою готовність до згуртованості і заради мирного майбутнього.

Пам'ятаймо, що щодня наші безстрашні, стійкі, сильні духом герої демонструють шире прагнення жити у вільній та суверенній державі, оберігають рідний дім, захищають національні інтереси.

Бажаємо усім непохитної віри, мирного неба, добробуту й родинної злагоди у домівках. Стіймо впевнено на сторожі свободи вибору, слова та думки, адже ми сильні, гідні й вірні українській землі громадяни!

Ми вистояли на майдані, а отже переможемо у війні! Слава Україні! Героям слава!

Є у Збаражжі Музей

російсько-української війни!

Війна – це безумство, це невимовно жорстокість, це найстрашніше і найбезглуздіше, що тільки є у світі. І пам'ять про загиблих, як ціна, яку заплатили люди за збереження територіальної цілісності України – має бути показана, не забута, щоб наші молоді покоління бачили, якою ціною це здобували.

У Збаражжі з ініціативи батька Героя Небесної Сотні, загиблого захисника Майдану Устима Голоднюка – відомого українського волонтера Володимир Голоднюка, створено перший і поки що єдиний в Україні музей російсько-української війни, у якому, на запрошення мера Збаражжя Романа Поліковського, побувала делегація ННІК ЗУНУ разом із ректором Нідерландської бізнес-академії Яном ван Звітеном.

Музей – насправді унікальний. Серед експонатів є навіть пробіти кулями бронезилети, каски, які врятували життя бійцям, бойові стяги, листи від дітей з побажаннями... Тубус від шведсько-британської переносної протитанкової ракети NLAW став родзинкою музею.

Сильні враження справило на відвідувачів вивіска назви школи для осіб з інвалідністю із Мар'їнки – єдине, що залишилося від будівлі, а також стелла портретів загиблих воїнів – Героїв Збаражчини.

Із важким серцем та сльозами на очах делегація, ознайомившись із експонатами музею та вшанувавши пам'ять загиблих, поверталася зі Збаражжя. Пан Ян ван Звітен, підсумовуючи свій триденний візит до України, без вагань сказав, що найсильніше враження на нього справило відвідання Музею російсько-української війни.

**Як парость виноградної лози, плекайте мову.
Пильно й ненастанно політь бур'ян. Чистіша від сльози вона хай буде. (Максим Рильський)**

Хай голуб Миру принесе звістку про Перемогу!

У час, коли в нашій рідній Україні триває російсько-українська війна, лунають постріли, кричать сирени, за незалежність видають своє життя новітні Герої, – слово Мир набуває особливого значення.

Символом миру є голуб. У Біблії розповідається, як Ной випустив голуба, щоби довідатися, чи припинився на землі всесвітній потоп. Голуб приніс оливкову гілочку, як свідчення благодатних умов для проживання.

З нагоди Міжнародного дня миру, у бібліотеці ім. Л. Каніщенка класичного університету Тернополя проведено акцію «Голуб миру», у якій взяли участь студенти груп ТТг-11, ПДг-11 та ПСт-11, у межах вивчення дисципліни «Захист України», яку викладає доцент Світлана Лукашук-Федик.

Студентська молодь почепила на маскувальну сітку символічних голубів, які, сподіваємося, невдовзі принесуть мир і спокій нашій Батьківщині! Нехай ці голуби повернуть додому захисників і захисниць України – батьків і матерів, синів і доньок, чоловіків і дружин, братів і сестер, щоби спокій запанував у душах і серцях усіх людей та у кожній українській родині.

Нагадаємо, що бібліотекарі від самого початку війни плетуть маскувальні сітки для захисників України. Разом - до Перемоги!

Студенти Західноукраїнського національного університету передали теплий одяг для захисників та захисниць України!

Юнаки та дівчата класичного університету Тернополя передали першу партію теплої одягу для наших захисників та захисниць. Одяг був придбаний за кошти, виручені на благодійному ярмарку «Разом до перемоги!». Кожен із нас зміг зробити свій внесок у добру справу – придбання військових бушлатів для воїнів 44-тої окремої артилерійської бригади імені гетьмана Данила Апостола.

Христина Феціца – волонтерка, яка вже не перший рік допомагає ЗСУ, зустрілася із студентами, щоби передати одяг військовим.

Разом – ми сила! Подбаємо про захисників і захисниць рідної України.

Подяка волонтерському центру Західноукраїнського національного університету!

Миколаївська обласна організація Товариства Червоного Хреста

Волонтерський центр ЗУНУ

Миколаївська обласна організація Товариства Червоного Хреста України висловлює подяку волонтерському центру Західноукраїнського національного університету за надану благодійну допомогу миколаївцям.

У цей нелегкий для нашої країни час, спільнота класичного університету Тернополя усіма силами допомагає Україні вистояти, демонструючи згуртованість та підтримку нездоленим.

Спільним зусиллями, єдністю та силою духу ми переможемо агресора, а тому продовжуємо працювати, волонтерити і допомагати. Це - наш фронт, і ми не відступимо! Слава Україні!

Гуманітарну допомогу прикордонним громадам Чернігівщини передав волонтерський центр класичного університету Тернополя!

Волонтерський центр Західноукраїнського національного університету активно працює та допомагає українським захисникам.

У зв'язку з нищівними діями країни-агресора Чернігівщина стала Північною фортецею України, форпостом, який мужньо захищає нашу землю від ворога.

Волонтери класичного університету Тернополя передали Чернігівській обласній військовій адміністрації гуманітарну допомогу для потреб прикордонних громад Чернігівщини.

Віримо, що спільним зусиллями ми зуміємо вистояти і перемогти.

Актив студентського гуртожитку допомагає Збройним силам України!

Окопні свічки бійцям Збройних сил України передав актив студентського гуртожитку №8.

У цей складний та доленосний для нашої країни час, ніхто не має бути байдужим, кожен повинен робити свій внесок у перемогу, адже тільки разом ми сильні й незламні.

Молодь зазначає, що для них важливо допомагати героям, які мужньо виборюють свободу для нашої держави, і навіть у таких простих речах, як окопна свічка, що є джерелом світла, тепла й енергії. Надіємося і сподіваємося, що вони

зігріють і врятують наших військових у холодну пору року. Віримо в перемогу!

Студенти коледжу придбали авто для ЗСУ!

Добрі справи завжди сприяють духовному росту, а сьогодні й пришвидшують нашу перемогу!

Непереможні Збройні сили України вже скоро засвітять сонце правди над Україною. Приємно, що до цього світла долучилися студенти та викладачі ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ», придбавши авто.

Нехай Бог береже наших воїнів, а ми будемо допомагати в боротьбі за краще майбутнє, бо у нас єдина мета - Україна свята, нездоланна ніким і ніколи!

Три речі ніколи не повертаються назад - час, слово, можливість. Тому не втрачай часу, вибирай слова, не прогав можливість. (Конфуцій).

«Інноваційні управлінські технології в діяльності Пенсійного фонду України»

Гостьову лекцію «Інноваційні управлінські технології в діяльності Пенсійного фонду України» для студентів та аспірантів факультету економіки та управління спеціальностей «Менеджмент» та «Публічне управління та адміністрування» провели посадовці Головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області.

Спікерами заходу, який відбувся у межах Школи лідерів ефективного управління, започаткованої кафедрою менеджменту,

публічного управління та персоналу, виступили: начальник управління пенсійного забезпечення Головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області Світлана Руцька та начальник управління інформаційних систем та електронних реєстрів Головного управління Пенсійного фонду України в Тернопільській області Олександр Томчук.

З вітальним словом звернувся декан ФЕУ, доцент Віктор Островерхов, який наголосив: «У юність видається, що пенсійний вік ще дуже далеко, але з роками ми створюємо фундамент свого матеріального забезпечення у майбутньому. Тому, пізнаючи секрети діяльності Пенсійного фонду України, ми вчимося, як уникнути помилок накопичення фінансових ресурсів вже сьогодні».

Начальник управління пенсійного забезпечення Світлана Руцька зосередила увагу на проблемних питаннях призначення, перерахунку та виплати пенсій. Її колега, начальник управління інформаційних систем та електронних реєстрів Олександр Томчук провів інтерактивний тренінг з користування електронними сервісами Пенсійного фонду України.

Керівник Школи лідерів ефективного управління, професор Григорій Монастирський зазначив, що співпраця із менеджерами організації різної форми власності дозволяє набутти неоціненного практичного досвіду досягнення успіху управлінської діяльності.

Студентам спеціальності «Агрономія» спеціалісти-практики розповіли про «Системи точного землеробства як інноваційну складова сучасних агротехнологій»

На відкритій лекції студентам спеціальності «Агрономія» навчально-наукового інституту інноватики природокористування та інфраструктури ЗУНУ розповіли про «Системи точного землеробства як інноваційна складова сучасних агротехнологій».

У ході спілкування обговорювали питання компонентів систем точного землеробства, навігації для машин, застосування агродронів у технологіях різної інтенсивності.

Начальник відділу інноваційних технологій компанії «Агросем» Вадим Ковальчук разом із співробітниками відділу Маріанною Бекмірзаєвою та Ярославом Господарським представили технології John Deere, які забезпечують можливість широкого вибору обладнання для ефективного налаштування системи точного землеробства у господарстві, оптимізації технологічних процесів та відповідно збільшення продуктивності, розповіли про узгоджений інтерфейс Reichardt GREEN FIT між системою John Deere Auto Trac і готовими навігаційними компонентами ВКО.

Детальна характеристика багатофункціональних агрокоптерів DJI, які дозволяють спростити чимало процесів в господарствах викликала жваве обговорення в аудиторії. Ці дрони дозволяють виконувати багато завдань: обприскування полів для внесення гербіцидів, інсектицидів, фунгіцидів проведення десикації. Агрокоптер DJI Agras T30 підвищує ефективність розпилення з повітря на новий рівень, революційний корпус-трансформер забезпечує виняткову якість обприскування, особливо для фруктових дерев. З інноваційними хмарними рішеннями DJI для сільського господарства та завдяки технології малооб'ємного внесення, T30 здатний знизити споживання ЗЗР, забезпечуючи економію підприємству.

Захід відбувся у режимі діалогу та обговорення, що дало змогу учасникам поділитися досвідом та отримати необхідну для навчальної діяльності корисну інформацію.

«Податкові пільги та преференції як форма підтримки суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану»

Колектив кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права юридичного факультету Західноукраїнського національного університету провели круглий стіл «Податкові пільги та преференції як форма підтримки суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану» за участю Валентини Осадчук, завідувачки Тернопільської районної державної нотаріальної контори, корпоративного юриста, Софії Бобер та студентів третього курсу: Ліони Сендецької, Роксолани Бунт, Надії Войтук, Олени Статкевич, Христини Яценко, Руслани Ляпандри, Назара Біловуса, Яни Оробко, Вікторії Ярмусь, Владислава Пеліха, Володимира Бабія, Дмитра Романюка, Іри Кокітко, Іри Ятчишиної, Катерини Чорної, Насті Гіденко, Наталі Чижовської, Світлани Олійник, Сергія Шумського.

Учасники обговорили стан справ податкової системи під час війни, а також зміни, що уже відбуваються, та майбутні тенденції. Молодь і гості активно дискутували та обмінювалися думками й передбаченнями на прийдешній 2023 рік.

Кожного дня працюємо на перемогу!

Ми не можемо вирвати жодної сторінки з нашого життя, хоча легко можемо кинути у вогонь саму книгу. (Жорж Санд)

«СОЦІАЛЬНА ТА ПРОФЕСІЙНА АДАПТАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ І ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ В УКРАЇНІ: ОБМІН ДОСВІДОМ ТА ТЕХНОЛОГІЯМИ ВИКОНАННЯ»

23-24 листопада 2022 року відбувся Міжнародний науково-методичний семінар організаторів проєкту «Норвегія-Україна» з питань соціальної та професійної адаптації ветеранів і членів їхніх сімей в Україні.

Завдання семінару – попереднє підбиття підсумків реалізації проєкту «Норвегія-Україна», обмін досвідом, технологіями виконання проєкту, визначення найефективніших практик та підходів, консолідація зусиль для подальшого системного продовження роботи партнерської мережі та напрацьованої моделі професійної та соціальної адаптації звільнених військовослужбовців, ветеранів, членів їхніх сімей та сімей загиблих.

Організатори заходу – Західноукраїнський національний університет у співпраці з Міжнародним фондом соціальної адаптації.

У семінарі взяли участь представники:

Західноукраїнського національного університету, Національного університету «Чернігівська політехніка», Національного університету «Львівська політехніка», Волинського національного університету імені Лесі Українки, Вінницького національного технічного університету, Уманського національного університету садівництва, Державного університету інфраструктури та технологій, Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича, Ужгородського національного університету, Університету Короля Данила та громадських організацій з 10 регіонів України, які є виконавцями проєкту «Норвегія-Україна» в осінньому семестрі 2022 року, та команда МФСА.

Згідно із договором про співпрацю між Міжнародним фондом соціальної адаптації (Україна) та Nord Університетом (Норвегія) осінній семестр 2022 року є фінальним за фінансуванням з боку норвезького уряду. Основним завданням трирічного договору була інтеграція напрацьованої за 19 років моделі професійної та соціальної адаптації військовослужбовців і членів їхніх сімей в державну систему України. Основним стейкхолдером та відповідальною організацією є Міністерство у справах ветеранів України. Також до адаптації військових долучаються Міністерство освіти і науки України та Міністерство оборони України.

Основні питання, що обговорювалися на семінарі: технології виконання проєкту університетами та громадськими організаціями (умови співробітництва, договори, порядок взаємодії, показники ефективності); модель проєкту, її цілісність, достатність та можливість реалізації в сучасних умовах; ступінь відповідності обраних

спеціальностей, технологій професійної перепідготовки, соціальної адаптації, правової допомоги та допомоги у працевлаштуванні очікуванню цільової групи; взаємодія проєкту з місцевою владою та державною програмою КПКВК 1501040, що реалізується Міністерством у справах ветеранів; перспективи роботи університетів та громадських організацій щодо вирішення проблем ветеранів та членів їхніх сімей.

Проблема професійної та соціальної адаптації військовослужбовців, ветеранів, членів їхніх сімей та сімей загиблих є нагальною для України. До 2014 року це було пов'язано з масштабними скороченнями військового персоналу.

З початком агресії росії проти України в 2014 році соціальної адаптації та перепідготовки почали також потребувати учасники бойових дій на Сході України та члени їхніх сімей, а з початком повномасштабного вторгнення проблема набула ще більшої актуальності.

Через війну економічна ситуація в країні погіршується, можливості держави щодо ефективного надання послуг звільненим військовим та їхнім сім'ям не встигають за зростаючим попитом та необхідністю швидко і системно вирішувати проблему. Тому наразі гостро стоїть питання пошуку додаткових можливостей для продовження фінансування діючої перевіреної моделі та мережі виконавців проєкту «Норвегія-Україна. Професійна адаптація. Інтеграція в державну систему» (NUPASS).

Загальні дані про проєкт:

Загальна кількість випускників 2003-2022 рр. – 14 087 осіб.

Учасників АТО/ООС за весь період реалізації проєкту – 3177 особи.

За період реалізації нового договору (за 6 семестрів у 2020 – 2022 рр. включно) – 3 441 особа.

Проєкт реалізувався більше ніж в 40 містах України. Було залучено понад 20 університетів та 20 громадських організацій. Професійну перепідготовку учасників здійснено за 40 напрямками.

З 2003 до 2019 включно назва проєкту:

«Перепідготовка та соціальна адаптація військовослужбовців та членів їхніх сімей в Україні» (Проєкт «Україна-Норвегія»)

З 2020 до 2022 включно:

«Норвегія-Україна. Професійна адаптація. Інтеграція в державну систему» (NUPASS).

Навчаємося медіації у практиків

Попри усі складнощі та виклики нашого часу, студенти освітньої програми «Психологія перемовин та медіація» разом із директоркою ННІК ЗУНУ Оксаною Коваль нещодавно мали змогу побувати у практичних установах - Тернопільському Регіональному центрі з надання БВПД у Тернопільській області та Тернопільському місцевому центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Про медіацію та відновне правосуддя із студентами спілкувалися заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській області Світлана Бандура; менеджер з якості, координатор пілотного проєкту в Регіональному центрі Віталій Сольський; директор Тернопільського місцевого центру з надання БВПД Юрій Гордєєв; помічники юриста Ірина Ясінська та Вікторія Гвизда.

Учасники обговорили, як можна врегулювати конфлікт поза судом за допомогою медіації в інтересах дитини, а також пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», та зокрема роль психологів у його практичній реалізації.

«Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину» впроваджується Міністерством юстиції України, Офісом Генерального прокурора України на базі системи надання безоплатної правової допомоги за підтримки Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.

Проєкт ґрунтується на відновних підходах у кримінальних провадженнях про злочини невеликої та середньої тяжкості, вчинені неповнолітніми, і включає в себе скоординовану організацію ефективної комунікації між такими неповнолітніми і потерпілими від вчинених ними злочинів з метою забезпечення відшкодування заподіяної шкоди, максимально раннього виведення неповнолітніх правопорушників із кримінального процесу з обов'язковим ужиттям узгоджених заходів для їх ресоціалізації та запобігання вчиненню повторним злочинам.

За результатами участі неповнолітніх, їх батьків та потерпілої сторони у процедурі медіації, яку проводить спеціально підготовлений посередник, між сторонами укладається Угода про застосування Програми. Далі неповнолітній працює з психологом і обов'язково проходить призначені ресоціалізаційні заходи – це і є особливістю пілотного проєкту. Метою ресоціалізації є формування здатності до стабільної самостійної законослухняної поведінки через зміну спрямованості особистості, створення системи її моральних, ідейних, правових переконань відповідно до прийнятих у суспільстві норм і цінностей (корекційні, освітні програми тощо).

Відродно, що директорка навчально-наукового інституту комунікацій та керівниця програми «Психологія перемовин та медіація» Оксана Коваль є причетною до команди з реалізації цього проєкту як член міжвідомчої робочої групи «Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», психолог проєкту та тренерка програми індивідуальних занять для неповнолітніх «Життєві навички».

Окрім цього студентам розповіли про роботу медіатора, проведення медіаційних процедур, а також надання послуг у міжсекторальному центрі захисту та соціально-психологічної підтримки у процесі правосуддя для дітей, які постраждали унаслідок насилля «Барнахус» як моделі дружнього до дитини правосуддя.

На завершення зустрічі бібліотека навчально-наукового інституту комунікацій поповнилася новою подарованою книжкою – збіркою «ПРОти НАСильства».

Щира вдячність партнерам та стейкхолдерам програми «Психологія перемовин та медіація» – Тернопільському Регіональному центру з надання БВПД у Тернопільській області та Тернопільському місцевому центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги за цікавий практичний досвід для студентів.

Упевнені у подальшій продуктивній співпраці та дружніх взаєминах.

**Не я, ніхто інший не може пройти цей шлях за тебе.
Ти сам повинен це зробити. (Волт Вітман)**

«Психологія перемовин та медіація»

«Нашими найбільшими конкурентами є ми самі», - так вважає Шейн Рей Мартін - експерт з ведення кризових та бізнес-перемовин, керівник відділу продажів Американського інституту перемовин (ANI), з яким нещодавно мала нагоду спілкуватися директорка навчально-наукового інституту комунікацій Західноукраїнського національного університету Оксана Коваль.

Американський інститут перемовин є міжнародною консалтинговою компанією, яка спеціалізується на навчанні щодо застосування перемовин у різноманітних сферах.

Під час зустрічі сторони обговорили концепцію партнерства, домовилися про співробітництво у руслі організації спільних заходів, підписання угоди про співпрацю та доєднання тренерів Американського інституту перемовин до команди викладачів програми «Психологія перемовин та медіація».

«Медіація в Україні: сучасні реалії»

У ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій ЗУНУ» відбувся круглий стіл, приурочений річниці прийняття ЗУ «Про медіацію».

Представники циклової комісії юридичних дисциплін разом з учасниками мали чудову нагоду обговорити питання впровадження на практиці медіації.

Захід «Медіація в Україні: сучасні реалії» за участю юристів-практиків, викладацького колективу та студентів спеціальності «Право» дав свої наукові плоди: проаналізували міжнародний досвід застосування медіації у вирішенні спорів, механізм його реалізації в Україні та отримали цінні практичні рекомендації щодо можливостей медіації, як альтернативного способу вирішення конфліктів, спорів захисту прав та законних інтересів громадян.

Висловлюємо щирі вдячність усім учасникам та спікерам круглого столу.

«Публічна дипломатія – справа молодих, тих, хто долучається до формування майбутнього України!»

У ННІМВ ім. Богдана Гаврилишина ЗУНУ стартував проєкт «Студії публічної дипломатії 4.0: експертно про політику,

економіку, бізнес, міжкультурні комунікації», і вже перша зустріч нікого не залишила байдужим. Спікером виступила Ірина Матяш - докторка історичних наук, професорка, голова Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, провідна наукова співробітниця відділу історії міжнародних відносин та зовнішньої політики Інституту історії НАН України, професорка Варшавського університету. Говорили про: стратегічні вектори публічної дипломатії України, ключові аспекти публічної дипломатії та роль стратегічних комунікацій, через які держава комунікує з громадянами інших країн, позитивний імідж України у світі та національний брендинг, основні складові публічної дипломатії, культурної практики, які мають вплив на інші країни, кулінарну дипломатію і український борщ, економічну дипломатію, публічну дипломатію війни, спростування фейків і фільм «Війна впритул».

Ірина Матяш розпочала свій виступ зі слів: «Публічна дипломатія – справа молодих, тих, хто долучається до формування України майбутнього. Ви – велика надія, у ваших руках плідна робота – пояснити світу, що Україна – це Європа!».

Під час війни публічна дипломатія – важливий інструмент для спростування фейків, фіксування фактів та поширення правди серед міжнародної спільноти. Агресор роками, якщо не століттями створював негативну картину про нашу державу, а у час повномасштабної війни весь світ побачив чого вартий російський народ й військові, що чинять злочини проти невинних людей.

Наступна зустріч відбулася із директором Інституту світової політики, кандидатом політичних наук, доцентом НТУ КПІ ім. Ігоря Сікорського Євгеном Магдою, у ході якої учасники обговорили глобальний вимір російсько-української війни та отримали вичерпні відповіді на актуальні питання: коли почалася війна, чому росія її розпочала, чи можливо було цього уникнути; також зазначили, що 24 лютого 2022 року - це не початок війни, а перехід із фази гібридній до фази конвенційної, це неспровокований напад ядерної держави на країну, яка відмовилася від такої зброї; успішна Україна є серйозним викликом для росії; ця війна екзистенційна - Україна у ній має історичне і цивілізаційне завдання – перемоги; це війна цивілізаційна і війна інформаційна; найкраща протидія фейкам - збільшення поінформованості та розвиток критичного мислення; інструментами кремля у цій війні є: ядерний тероризм, енергетичний шантаж і шантаж продовольчою кризою, міфичні наративи і пропаганда.

У ході дискусії студенти і викладачі були одностайні у тому, що не варто мислити категоріями війни, а потрібно змінювати оптику й фокус на поствоєнне економічне відновлення і оновлення демократичних імпульсів, адже країна отримує зброю, як «жертва агресії», а треба шукати механізми трансформації військових подвигів у розвиток України!

Продовжуємо працювати та доводити, що українці - це унікальна нація, а Україна може відстояти свою державність і незалежність!

Проект: Студії публічної дипломатії 4.0

Володимир Огрізко: «Сучасний університет – це високий професіоналізм, україноцентричність, вміння бути лідером!»

У класичному університеті Тернополя побувала шанована делегація: міністр закордонних справ України (2007-2008рр.), Надзвичайний та Повноважний Посол Володимир Огрізко, генеральний директор державного підприємства «Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв», Надзвичайний і Повноважний посланник II класу Павло Кривонос, директорка Дирекції «Медіацентр» ГДП Інна Хоменська, директор Дирекції «Інпредкадри» Артем Романюк.

Ректор Андрій Крисоватий розповів гостям про міжнародну діяльність закладу вищої освіти у час повномасштабної війни, провів екскурсію студмістечком та університетом.

Спілкуючись із гостями, Андрій Ігорович зазначив: «У Західноукраїнському національному університеті, в осередку вільнодумства, студентоцентризму й інноваційних поглядів на освіту і світ, ми навчаємо справжніх лідерів демократичного європейського суспільства. Академічна спільнота та студенти завжди відкриті до нового досвіду й пізнання. Для нас важливо, аби молодь була впевнена, що їхні вміння, знання і мислення відповідатимуть вимогам завтрашнього дня. Виховати гідних патріотів – наша основна мета!»

Найцікавішою була зустріч зі студентами у межах проєкту «Студії публічної дипломатії 4.0: експертно про політику, економіку, бізнес, міжкультурні комунікації». Володимир Огрізко прочитав студентам-міжнародникам лекцію «Оцінка загальної геополітичної ситуації. Місце України» та наголосив: «Війна вразила на нас ще до 24 лютого, та після повномасштабного вторгнення ми зрозуміли, що лише у боротьбі зможемо протистояти ідеології «руського мира». Ця концепція є обґрунтуванням для агресивної зовнішньої політики росії. Проте, попри успішне зомбування населення російська влада панічно боїться внутрішніх заворушень і тому посилює репресії. Та пам'ятайте, що Україна охрестила росію, Україна її і відспіває!». Володимир Огрізко радо відповів на усі запитання молоді та додав: «Сучасний університет – це високий професіоналізм, україноцентричність, вміння бути лідером. Вважаю, що вам, студенти, пощастило навчатися у цьому закладі вищої освіти!»

До спілкування долучився Павло Кривонос, який розповів присутнім про публічну дипломатію України під час війни, роботу державного підприємства «Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв»: «ГДП сьогодні свосчасно реагує на ситуацію в Україні, постійно допомагає й забезпечує захисників транспортом та усім необхідним. Ми об'єднуємо наші зусилля заради перемоги, адже наше першочергове завдання – вистояти!»

Володимир Огрізко записав у книзі почесних гостей побажання академічній спільноті та подарував студентській молоді книги «Розпад росії: загроза чи шанс» з автографом: «Від автора з великою повагою. Все буде Україна!» На згадку про емоційну зустріч, юнаки та дівчата зробили спільне фото із автором, а також обговорили амбітні плани й бажання, які хочуть втілити у реальність.

Приємно відзначити, що такі події надихають й слугують поштовхом, адже говорять про сьогодні, ми будемо майбутнє!

«Співпраця із Західноукраїнським національним університетом є плідною й результативною. Ми разом із університетською спільнотою обмінюємося думками й реалізуємо спільні проєкти», - зазначила директорка Дирекції «Медіацентр» ГДП Інна Хоменська.

На завершення, гості завітали на святкову імпрезу від Галицького муніципального оркестру, присвяченій 150-річчю від дня народження Соломії Крушельницької.

Три шляхи у людини, щоб розумно чинити: перший, найблагородніший, - роздуми; другий, найлегший, - наслідування; третій, найгірший, - досвід. (Конфуцій)

Міжнародні конференції

V-й Західноукраїнський форум
«ІТ-Перспектива»

Факультет комп'ютерних інформаційних технологій Західноукраїнського національного університету велику увагу приділяє інноваційним освітнім ініціативам для розвитку ІТ-освіти та інтеграції кращих світових практик у систему підготовки ІТ-фахівців, які є конкурентоспроможними

та гарантовано працевлаштованими, зокрема, в ІТ-компаніях. Уже стало доброю традицією, що п'ятий рік поспіль у ЗУНУ зустрічаються школярі 10-11 класів загальноосвітніх шкіл України на Західноукраїнському форумі «ІТ-перспектива». Під час роботи форуму студенти, викладачі та представники ІТ-компаній, з метою стимулювання творчого самовдосконалення учнівської молоді у галузі інформаційних технологій, обговорюють перспективи здобуття ІТ-освіти у ЗУНУ на ФКІТ і презентують зимові ІТ-школи.

Цьогоріч на базі ФКІТ розпочинають свою діяльність зимові ІТ-школи: Software Engineering Winter School - з розробки програмного забезпечення; інформаційних технологій майбутнього, нейромережеві технології - крок у майбутнє, етичних хакерів, автоматизованих та комп'ютерно-інтегрованих технологій, аналітики бізнес-процесів. Організаторами форуму традиційно виступили ФКІТ ЗУНУ та Тернопільський ІТ-Кластер. Партнери - Тернопільська обласна державна адміністрація, управління освіти Тернопільської міської ради, ІТ-компанія «SAASJET», ІТ-компанія «MAGNISE», ІТ-компанія - «SOFTSERVE», ІТ-компанія - «ELEKS», а також організаційний комітет щорічної міжнародної конференції «Advanced Computer Information Technologies», і «Тернопільська обласна асоціація фахівців з комп'ютерних інформаційних технологій».

Модератором заходу виступила керівниця Тернопільського ІТ-кластеру Катерина Міхайліді. Під час відкриття форуму до учасників та організаторів з вітальним словом звернувся ректор класичного університету Тернополя Андрій Крисоватий, який акцентував увагу на важливості розвитку та застосування ІТ-технологій для сьогодення. Ректор ЗУНУ зазначив важливу роль ФКІТ у підготовці фахівців для індустрії інформаційних технологій, а також побажав усім плідної роботи.

Під час роботи виступили представники ІТ-компаній, які є стейкхолдерами освітніх програм ФКІТ ЗУНУ. У своїх виступах вони наголошували на важливості проведення форуму «ІТ-Перспектива», традиційно ознайомили учнів із основними видами діяльності своїх компаній. Важливим моментом доповідачів було те, що вони схвально відзвучали про співпрацю із ФКІТ у підготовці висококваліфікованих ІТ-фахівців у межах провадження дуальної освіти.

Наступний блок був приурочений презентації освітніх програм ФКІТ. Студенти представили різні сегменти ІТ-освіти, акцентуючи увагу на особливостях освітніх програм, а також поділилися своїми враженнями про навчання. На завершення виступила студентка першого курсу спеціальності «Інформаційні системи та технології» Тетяна Пукас, яка минулого року була співатором одного із десяти переможних учнівських ІТ-проектів, виконаних у межах функціонування ІТ-шкіл ФКІТ. Першокурсники факультету у фіналі конкурсу представили 10 проектів та отримали подарунки від ІТ-компаній, які дали можливість для безкоштовної поїздки та участі у науковій конференції «Advanced Computer Information Technologies» АСІТ'2022. Згодом декан ФКІТ, професор Микола Дивак розповів учням про можливий шлях здобуття ІТ-освіти, а також презентував оновлені зимові ІТ-школи ФКІТ та запросив учасників до навчання. Він також наголосив, що усі проекти, які будуть виконані учнями у межах функціонування ІТ-шкіл ФКІТ, отримають відзнаки від ІТ-компаній, а 10 найкращих отримають гранти по 300 євро для безкоштовної участі і презентації англійською мовою своїх проектів під час роботи міжнародної наукової конференції «Advanced Computer Information Technologies» АСІТ'2023, яка наступного року відбудеться у м. Вроцлаві (Польща). Варто виокремити, що ЗУНУ є співорганізатором цієї конференції АСІТ'2023, а її співголовою є професор Микола Дивак.

Досвідом спільної підготовки фахівців з ІТ-компаніями поділилися завідувач кафедри кібербезпеки, професор Василь Яцків та завідувач кафедри комп'ютерних наук, професор Андрій Пукас, які поділилися результатами організації проведення дуальної освіти на базі лабораторій, створених з ІТ-компаніями. Професор Василь Яцків значну увагу приділив досвіду підготовки фахівців у рамках сертифікованих програм CISCO, які вже декілька років функціонують на кафедрі кібербезпеки. До речі, у період після здачі екзаменаційної сесії і до початку наступного семестру студенти ФКІТ проходять навчання відповідно, до обраних ними сертифікованих програм CISCO, а значна частина з них, після здачі екзамену отримують професійні сертифікати.

У другій половині ІТ-форуму відбулися організаційні засідання учасників зимових ІТ-шкіл 2022/2023 навчального року та їх керівників.

Рестрація учасників ІТ-шкіл триває до кінця грудня 2022 року за посиланням: <http://bit.do/it-22>

Запис ІТ-форуму можна переглянути на ютуб: <https://youtu.be/-c6n6rlxHUU>

«Сучасні комп'ютерні інформаційні технології»

XII Міжнародна конференція «Сучасні комп'ютерні інформаційні технології» АСІТ'2022 у м. Списька Капітула (Словацька Республіка) проходила впродовж трьох днів: 26-28 вересня. Організаторами виступили: Західноукраїнський національний університет (Україна), Католицький університет у Ружомберку (Словацька Республіка), Університет Південної Богемії (Чеська Республіка), Даггендорфський технологічний інститут (Німеччина), Університет економіки та бізнесу у Вроцлаві (Польща). Ця конференція є світовою платформою для дослідників, науковців, професіоналів і студентів з різних галузей інженерії та з міждисциплінарними інтересами в інформаційних технологіях, комп'ютерних науках, математичному моделюванні, штучному інтелекті, кібербезпеці, спеціалізованих інформаційних і комп'ютерних системах, для поширення інформації про найновіші розробки у цих сферах.

Вітаючи учасників зустрічі, ректор класичного університету Тернополя Андрій Крисоватий промовив: «Сьогоднішній світ перейшов на новий етап життя, де головну роль виконує інформація, а також економіка, що будується на ній. Сучасний розвиток інформаційного суспільства безпосередньо пов'язаний з необхідністю збору, обробки і передачі величезних об'ємів інформації, перетворенням інформації у товар, як правило, значної вартості. Розвиток ІТ-сфери зближує людей, й усі ми стаємо єдиною незалежною системою, долаючи географічні, економічні, політичні, мовні кордони. Впевнений, що під час роботи конференції відбудеться конструктивний міжнародний діалог, з'являться нові ідеї та підходи до подолання викликів сьогодення».

Протягом трьох днів учасники конференції працювали у секціях:

- 1) Обчислювальний інтелект і математичне моделювання (Computational Intelligence and Mathematical Modelling);
- 2) Інформація в економіці та менеджменті (Information in Economy and Management);
- 3) Кібербезпека (Cyber security);
- 4) Спеціалізовані інформаційні та комп'ютерні системи (Specialized Information and Computer Systems);
- 5) Штучний інтелект і когнітивні системи (Artificial Intelligence and Cognitive Systems);
- 6) Інформаційні технології в освіті (Information Technology in Education).

Науковий захід пройшов на базі Католицького університету у Ружомберку (Словацька Республіка). До розгляду було подано 215 статей науковців з 39 країн світу, а 130 відібрано і опубліковано у матеріалах конференції.

Запрошений спікер Ян Фесла, професор Чеського технічного університету, виступив із презентацією «Аналіз та ідентифікація шифрованого трафіку в Інтернеті».

Також у межах конференції відбулася робоча зустріч за участю представників факультету комп'ютерних інформаційних технологій класичного університету Тернополя та співголови конференції АСІТ, професора Університету Південної Богемії (Чеська Республіка) Лібора Досталека і професора Чеського технічного університету Яна Фесла. За результатами зустрічі досягнуто домовленостей про викладання іноземними професорами дисциплін для студентів ФКІТ, а саме: «Безпека комп'ютерних мереж» професором Лібором Досталеком і «Системи штучного інтелекту в криптографії».

Під час церемонії закриття заходу виступив заступник голови місцевого організаційного комітету, проректор Католицького університету у Ружомберку Мартін Тарай, який подякував за можливість приймати учасників міжнародної конференції, відмітив високий рівень підготовки доповідачів і зазначив, що усі роботи були цікавими. У ході спілкування озвучено, що головним співорганізатором наступної конференції АСІТ'2023 виступить Університет економіки та бізнесу у Вроцлаві (Польща). Артур Рот, співголова конференції АСІТ, професор Вроцлавського університету економіки та бізнесу (Польща) презентував свій університет та запевнив, що будуть створені усі умови для успішного проведення наступних зустрічей.

Професор Микола Дивак, співголова програмного комітету конференції АСІТ, декан факультету комп'ютерних інформаційних технологій ЗУНУ, подякував колегам і запросив науковців взяти участь у наступних конференціях, адже це чудова можливість для обміну ідеями, результатами та відкриттями!

Світ - це книжка.

І той, хто не подорожує, - читає лише одну сторінку. (Св.Августин)

11 листопада у Тернопільському храмі «Всіх святих в землі українській просіявших» відбулася панахида за рабом Божим Сергієм (Юрієм), опісля на Микулинецькому кладовищі, на його могилі, служилася литія

Сергій Ілліч Юрій житиме доти, доки його пам'ятатимуть рідні, друзі, колеги, учні та продовжувачі справ свого наставника.

Вічна пам'ять світлій людині, яка назавжди залишиться в наших серцях!

VIII Всеукраїнські наукові читання пам'яті професора С. І. Юрія

У ЗУНУ відбулися VIII Всеукраїнські наукові читання, присвячені пам'яті д.е.н., професора С. І. Юрія. Стало традицією, що щороку, у листопаді наукова громадськість з'являється, аби вшанувати відомого в Україні та за її межами ученого.

Наукові читання проводяться з ініціативи кафедри фінансів ім. С.І. Юрія класичного університету Тернополя. Учасниками стали науковці, докторанти, аспіранти, студенти ЗУНУ, а також молодь Волинського національного університету імені Лесі Українки, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» та інших закладів вищої освіти країни.

З доповідями виступили доцент ЗУНУ Володимир Валигура «Податкова політика України в умовах сучасних викликів і загроз», доцент Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Наталія Бак «Фінансовий патріотизм: вчора, сьогодні! Завтра?», здобувач PhD кафедри міжнародних економічних відносин ЗУНУ Юрій Чопик «Макроекономічна допомога колективного Заходу Україні в умовах війни: перші підсумки».

У межах наукових читань було проведено конкурс наукових есе. І місце посів Іван Свірчевський, студент НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», наукове есе «Роздуми майбутнього фінансиста» і Владислав Скворцов, студент ФФО ЗУНУ, есе «Молодіжне блогерство: хобі, майбутня професія чи новітній різновид бізнесу?». ІІ місце - Діана Ратушняк, студентка Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - «Малий бізнес в Україні під час війни» і Денис Шпортун, студент ННІМВ ім. Б. Д. Гаврилишина ЗУНУ, наукове есе «Криптовалюта та її роль в Україні». ІІІ місце - Ангеліна Харовська, студентка Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, есе «Український план Маршала: можливості та перепони» і Олена Заяць, студентка ФФУ ЗУНУ, есе «Діджиталізація у фінансовій сфері».

Номінантами конкурсу за оригінальність та неординарність дослідження стали: Даниїл Галіщук, студент Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - «Видаткова частина Державного бюджету України: проблеми формування та оптимізації», Назар Ігнатів ФКІТ ЗУНУ - «Роздуми майбутнього фінансиста», Катерина Іліка, студентка Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, наукове есе «Фінансово-економічні наслідки вступу України до ЄС», Оксана Деркач, студентка Волинського національного університету імені Лесі Українки, наукове есе «Роздуми майбутнього фінансиста», Дарія Довбня, студентка ННІМВ ім. Б. Д. Гаврилишина ЗУНУ, наукове есе «Фінансова грамотність під час війни», Богдана Боратинська, студентка ФФО ЗУНУ, наукове есе «Фінансова терапія під час війни та пандемії в Україні».

Міжнародні науково-практичні конференції «Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку»

Кафедра освітології і педагогіки соціально-гуманітарного факультету Західноукраїнського національного університету організувала і провела IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку», у якій взяли участь більше ста освітян, науковців, аспірантів та магістрів із різних університетів України та закордону.

Співorganizаторами та учасниками конференції стали представники закордонних (Yunnan Minzu University, China; Віденська вища педагогічна школа, Австрія; Гамбурзький університет, Німеччина; Вища школа управління та адміністрації в м. Ополє, Польща; університет Мармара, Туреччина) та вітчизняних (ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, ТНМУ ім. І. Я. Горбачевського, ТНТУ ім. Івана Пулюя, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Хмельницький національний університет, Мукачівський національний університет, Ужгородський національний університет, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II) закладів вищої освіти.

З вітальним словом до учасників конференції звернувся перший проректор класичного університету Тернополя, кандидат фізико-математичних наук, доцент, Микола Шинкарик та заступник декана соціально-гуманітарного факультету, доктор історичних наук, професор, Леся Біловус, які актуалізували нагальність розвитку сучасної освіти та окреслили труднощі і важливість її реалізації в реаліях воєнного стану;

Доктор філософії (PhD) освітніх, педагогічних наук, заступник директора – начальник управління департаменту освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації Ганна Зварич побажала учасникам конференції плідної роботи та результативних дискусій з питань впровадження інновацій в освіті.

З доповідями за тематикою конференції щодо впровадження інновацій в освітній процес закладів освіти виступили науковці українських університетів: професор Світлана Калаур (ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, оприлюднила доповідь на тему: «Потенціал акмеологічного та адаптивного підходів для підвищення якості освітніх послуг у післядипломній освіті»); професор Віталій Кульчицький (ТНМУ ім. І. Я. Горбачевського) розкрив інноваційні технології виховання в форматі сучасного освітнього простору; професор Оксана Шукатка (Львівського національного університету ім. Івана Франка, представила доповідь: «Формування ціннісного ставлення до здоров'язбереження студентів ЗВО засобами фізичного виховання»). Також з доповідями на актуальні теми виступили молоді науковці, аспіранти та магістранти з Китаю.

Під час пленарного та секційних засідань учасники конференції обговорили можливі шляхи підвищення професійної компетентності освітян, сучасні тренди інноваційної освіти на різних рівнях (фундаменталізація, інформатизація, цифровізація та ін.), відзначивши необхідність глибоких, докорінних змін у системі освіти для забезпечення її відповідності нелегким сучасним умовам і потребам українського суспільства.

Обговорення запропонованої тематики засвідчило необхідність реалізації освітніх інновацій в закладах освіти різних рівнів в умовах воєнного часу на основі вітчизняного та закордонного досвіду.

На завершення зі словами подяки за спільну плідну працю, підняті актуалізовані питання, що відносяться до інновацій в освіті, та високу наукову професійність доповідачів до учасників конференції звернулася завідувачка кафедри освітології і педагогіки, доктор педагогічних наук, професор Лілія Ребуха й побажала кожному фахового вдосконалення, компетентнісного зростання й самореалізації в освітянській сфері!

Корабель знаходиться в безпеці, якщо він стоїть в порту.
Але його не для цього будували. (Джон Шед)

Міжнародні новини

Нові віхи співпраці Західноукраїнського національного університету

Делегація Західноукраїнського національного університету у складі: проректорки з науково-педагогічної роботи, професорки Оксани Десятнюк, радника ректора, професора Анатолія Саченка, доцента кафедри інформаційно-обчислювальних систем і управління Григорія Гладія побувала у Республіці Азербайджан.

Зустріч проходила у межах міжнародного проєкту ERASMUS+ «WORK4CE: Cross-domain competences for health and safe work in 21st century». Учасники з Німеччини, України, Іспанії, Бельгії, Азербайджану підбили проміжні підсумки та обговорили проблеми виконання проєкту у сучасних реаліях. Проєкт спрямований на потребу в компетенціях, стандартах, навчальних матеріалах і дидактичних форматах, важливих у новому середовищі Work4.0 в епоху четвертої індустріальної революції. Також міжнародна команда провела пілотне навчання для студентів і викладачів університетів м. Баку.

Команда класичного університету Тернополя обговорила можливість міжнародної співпраці із азербайджанськими колегами, у результаті яких укладено угоди з Азербайджанським державним університетом нафти і промисловості, Азербайджанським архітектурно-будівельним університетом і Академією Державного митного комітету Республіки Азербайджан. Окрім того, пройшли перемовини з керівництвом Азербайджанської асоціації проєктного менеджменту та представниками посольства України в Азербайджані, завдяки чому заручилися підтримкою на перспективу наших освітньо-наукових зачинань.

Робота була плідною, адже це три насичені дні комунікації з партнерами із Азербайджану, Німеччини, Іспанії та Бельгії.

Викладачі ЗУНУ-учасники Міжнародної зимової школи

У листопаді 2022 року викладачі кафедри інформаційно-обчислювальних систем і управління та студенти спеціальності «Комп'ютерні науки» ступенів вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр» відвідали Дортмундський університет прикладних наук і мистецтв (Німеччина) з метою участі у традиційній Міжнародній зимовій школі у сфері ІТ та тренінговому тиждні для викладачів.

Курс «Англійська мова як засіб навчання» спрямований на надання науково-педагогічному персоналу закладів вищої освіти практичних навиків роботи англійською мовою, зокрема: як керувати багатомовною аудиторією, як успішно планувати та виконувати свої освітні програми, як планувати і проводити англійською мовою інтерактивні лекції, практичні та лабораторні заняття, використовувати різноманітні стратегії для спрямування студентів на розуміння та підтримання їхнього усного і письмового результату навчання, як покращити базові міжособистісні стосунки та комунікативні навички. Також учасники мали можливість презентувати свої лекції та отримали практичні рекомендації від інструкторів тренінгового курсу.

Зимова школа з різних напрямів ІТ проходила з 14 по 18 листопада. Викладачі кафедри інформаційно-обчислювальних систем і управління та студенти спеціальності «Комп'ютерні науки» взяли участь у прямій трансляції «Передові перспективи науки про дані» (англ. «Advanced Perspectives on Data Science»). Курс стріму, базований на результатах роботи у межах проєкту «Віртуальна магістерська взаємодія з інтелектуальної обробки даних / Virtual Master Cooperation Data Science (ViMaCs)», що фінансується DAAD, охоплював теми «Штучний інтелект і аналіз даних», «Бізнес-аналітика та прийняття рішень», «Хмарні системи обробки даних», «Збір і обробка даних», «Операції машинного навчання (MLOps)». Викладачі та студенти отримали цінний досвід роботи і навчання у англомовній міжнародній аудиторії.

Більшість людей щасливі настільки, наскільки вони вирішили бути щасливими. (Авраам Лінкольн)

Студенти класичного університету Тернополя навчаються у найкращих експертів світу!

Про конфлікти та медіацію студенти міжнародної магістерської освітньо-професійної програми «Психологія перемовин та медіація» мають честь навчатися у визнаного у світі гуру медіації ректора Нідерландської бізнес-академії професора Яна ван Звітена та його нідерландських колег докторів Геї ван Кломпенбург та Марйон Куперс.

Якісно, інформативно начичено, практико-орієнтовано, надзвичайно цікаво і захоплююче проходять заняття з курсу «Психологія конфліктів та медіація».

Окрім теоретичної добротної бази, учасники мають змогу виробляти професійні навички ведення медіації, адже лектори презентують кейси із власної практики, розігрують симуляції, програма насичена практичними вправами та завданнями. Тож, студенти мали можливість поправлятися у виробленні професійних медіаційних навичок та побувати у ролях медiatorів, спостерігачів й сторін конфлікту.

Щиро радіємо такій продуктивній співпраці та дружнім стосункам з працівниками Нідерландської бізнес-академії.

Дякуємо за підтримку та віру в наші сили.

Євроінтеграційний інтенсив від Богдана Ференса

Враховуючи вимоги сьогодення щодо залучення професіоналів-практиків до підготовки фахівців за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 20 жовтня 2022 року стартував авторський проєкт Богдана Ференса, кандидата політичних наук, міжнародного оглядача, головного консультанта секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського

Союзу. У червні 2022 року Європейська рада схвалила рішення щодо надання Україні статусу кандидата у члени ЄС. Такі зміни означають, що динаміка відносин з ЄС виходить на новий рівень. Зростає потреба глибшого розуміння тих процесів, які відбуваються як всередині ЄС, так і в Україні, особливо, враховуючи вплив російської війни. Постає багато викликів та запитань... Що дає кандидатство? Від чого залежить ефективність взаємодії між Києвом і Брюсселем? Чи отримає Україна доступ до фінансових інструментів ЄС для післявоєнної відбудови?

«Євроінтеграційний інтенсив від Богдана Ференса», розроблений ексклюзивно для студентів кафедри міжнародних відносин та дипломатії навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилішина Західноукраїнського національного університету, реалізується з метою практичного роз'яснення процесів входження України в європейський політичний, економічний, правовий, безпековий, гуманітарний простір тощо.

Під час першої зустрічі в межах ЄвроІнтенсиву детально розібрались з питанням щодо унікальності ЄС та особливості функціонування його інституцій.

Акцентували увагу на тому, що Європейська рада – це вищий політичний орган Європейського Союзу, який складається з глав держав та урядів держав-членів ЄС та передбачає регулярні зустрічі останніх. Рада Європейського союзу складається з 27 національних міністрів певних галузей та одного відповідального за цю галузь єврокомісара, який не має права голосувати. Рада Європейського Союзу не проводить регулярних засідань.

Обговорили цінності, врядування та позиціонування ЄС. З'ясували, що країни-члени ЄС зобов'язані гарантувати права і свободи людини (свободу думки, свободу слова, свободу совісті). Визначили принципи мирного співіснування та основні аспекти їхнього практичного втілення. Дійшли висновку, що важливим завданням сьогодення є такий розвиток права співробітництва, соціальної справедливості і благополуччя, за якого держави можуть активно співпрацювати на рівних рівнях задля загального добробуту людства.

Bohdan Ferens Ференс Богдан, щиро дякуємо за перші практичні кейси та компетентні відповіді на запитання студентів!

Оксана Тулай, завідувачка кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ, докторка економічних наук, професорка

«Очевидне і неймовірне про фінанси»

На засіданні студентського наукового гуртка кафедри фінансів ім. С. І. Юрія «Фінансова просвіта» відбулася інтелектуальна гра «Що? Де? Коли? «Очевидне і неймовірне про фінанси», яку підготували студенти групи ФФ-21 під керівництвом Ірини Сидор.

У заході взяли участь 5 команд, сформованих з різних груп студентів 2 курсу спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за кольорами: червоний, жовтий, сірий, зелений і фіолетовий. У п'яти етапах конкурсу молоді було запропоновано такі раунди: правда / неправда; тест драйв; своя гра; казковий світ фінансів; запитання від лектора; чорний ящик.

Цікаві і неординарні запитання різних раундів викликали жваві емоції при обговоренні, вимагали використання ерудиції, логічного мислення та відповідного рівня фінансових знань. Усі юнаки та дівчата впоралися із завданнями. Родзинкою конкурсу стала фінансова руханка. Переможцем стала команда сірого кольору - група ФМПС-21.

Дякуємо за творчість і креативно проведений час. До нових зустрічей!

«Глобальні цілі сталого розвитку у регіональній політиці України»

У межах діяльності навчальної лабораторії «Міжнародної студії сталого розвитку» кафедри міжнародних відносин та дипломатії навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина ЗНУ відбулась дискусія на тему «Глобальні цілі сталого розвитку у регіональній політиці України».

У заході взяли участь завідувач сектору державного екологічного нагляду (контролю) надр – старший державний інспектор з охорони навколишнього природного середовища Тернопільської області Олександр Білан, викладачі кафедри міжнародних відносин та дипломатії й студенти спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Обговорили актуальні проблеми та перспективи регіональної політики у контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку, екологічні виклики Тернопільської області та розкрили особливості екологічного контролю щодо виконання вимог законодавства про навколишнє природне середовище. Особливу увагу приділили питанням, пов'язаним із турботою про навколишнє середовище в умовах війни та ризикам невиконання Україною вже поставлених кліматичних цілей.

Наостанок учасники зазначили, що питання захисту екології є одним із пріоритетних у контексті стратегії реалізації цілей сталого розвитку і побудови цивілізованого суспільства на сучасному етапі.

Всеукраїнський радіодиктант національної єдності «Твій дім»!

Традиційно, 9 листопада, у День української писемності та мови, працівники бібліотеки ім. Л. Канішенка Західноукраїнського національного університету, викладачі, студенти долучаються до щорічної загальнонаціональної акції – Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності. Цьогорічний радіодиктант – це перш за все українська акція єднання, де б ми не були. Сьогодні це особливо важливо, адже ми бачимо, що війна в Україні йде не лише за збереження наших територій, а й нашої ідентичності. Це флешмоб поваги до нашої культури, можливість долучитися до спільної дії, яка об'єднує усіх.

«Твій дім» – саме таку назву мав цьогорічний радіодиктант національної єдності автора Ірини Цілик. Душевно і трепетно читала диктант народна артистка, Герой України - Ада Роговцева. Актуальний в період війни текст, написаний барвистою, мелодійною українською мовою.

Дякуємо за можливість долучитися до написання та відчутти атмосферу єдності.

Вивчаймо рідну мову солов'їну, гідно популяризуймо її у Світі!

«Глобалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки»

Учені Західноукраїнського національного університету взяли участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Глобалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки». Метою заходу є обговорення наукових і практичних проблем економічного розвитку у контексті вирішення проблем суспільства.

До роботи у пленарному засіданні приєдналися голова Ради молодих вчених ЗНУ Ганна Поперечна, члени Ради Олена Борисяк і Марина Нагара. Ганна Поперечна привітала учасників заходу із відкриттям чергової щорічної конференції, ознайомила із напрямками роботи молодих вчених ЗНУ, подякувала за багаторічну співпрацю в організації спільних наукових заходів. Під час роботи було сформовано дискусійні наукові онлайн-платформи.

Варшавська Літня школа 2022 «Regulacje wspierające konkurencyjność gospodarki»

Випускники Школи польського та європейського права 2021-2022 мали чудову нагоду взяти участь у Варшавській Літній школі 2022 «Regulacje wspierające konkurencyjność gospodarki», організованій Інститутом Алерханда (м. Варшава, Республіка Польща). Студенти відвідали лекції, майстер-класи та дискусії з актуальних правових питань.

За підтримки судді Верховного суду Польщі Адама Редзика був організований навчальну поїздку до установи та зустріч з Головою суду (Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego) Малгожатою Мановською. Випускники ознайомилися із структурою та основними напрямками роботи суду, його історією й особливостями розгляду справ.

Цікавим був візит до однієї з найбільших юридичних фірм Польщі «Kubas, Kos, Galkowski», яка вже більше 30 років надає послуги польським та іноземним юридичним та фізичним особам польською, англійською, німецькою, французькою, японською, іспанською та італійською мовами. Студенти мали можливість дізнатися про практичні аспекти адвокатської діяльності у Польщі.

Друга частина навчального екскурсії була пов'язана з участю у «Common Dialogue for a Shared Future – Polish-German-Ukrainian Cooperation for dialogue and understanding» (м. Краків, Республіка Польща). Цей проєкт об'єднав представниць України, Польщі та Німеччини. Учасниці мали можливість стати частиною польсько-німецько-української групи молодих жінок, які працюють над визначенням екстремальних настроїв у наших суспільствах, причин їх виникнення та способів попередження, а також навчилися працювати за новими методиками комунікації на основі принципів взаємної поваги, діалогу та примирення, які стануть у нагоді професійному юристу.

У програмі обговорювали важливі соціальні теми, зокрема: нівелювання правми людей, які мають певні фізичні вади. Завдяки нагоді міжкультурної комунікації у групах із студентками з Німеччини та Польщі, випускники Школи мали нагоду значно покращили розмовну англійську та польську мову.

Насолоджуватися щастям - найбільше благо,
мати можливість давати його іншим - ще більше. (Френсіс Бекон)

Студенти Західноукраїнського національного університету – учасники Європейського молодіжного форуму!

Студенти Західноукраїнського національного університету брали участь у Європейському молодіжному форумі «EYFON». З 9 по 14 жовтня Юрчак Любов – БКП-31 Соколик Христина – БКП-21 Королишин Олена – БКП-32 Саміла Соломія – БКП-31 Левницька Яна – БКП-32 Свіда Кароліна – БКП-21 Хмелюк Олександра – БКП-21 Гайдук Анастасія – БКП-21 Романюта Ірина – ПР-21 Павлюх (Труш) Анастасія – ПУАЗ-11 та директор школи міжнародних комунікацій ННІК, професор кафедри іноземних мов та ІКТ Царик Ольга, мали змогу зробити вклад у суспільну дискусію на теми миру у світі й важливість діалогу в цьому аспекті, дослібно: «Мир і комунікація під час сьогоденнішніх ситуацій у світі».

Учасниками проекту були студенти 8 країн: України, Албанії, Туреччини, Монтенегро, Греції, Польщі, Австрії, Грузії. Кожен мав змогу висловити свою точку зору й діяти міжкультурного розуміння на семінарах, що були представлені організаторами й лекторами. Звісно поміж лекціями в них був час для знайомства, спілкування й також активне й культурне дозвілля, що ще більше зближувало їх. Щиро висловлюємо свою подяку Крістофу Ляйтлу за таку чудову можливість поринути в життя Австрії, задіятися в комунікацію різних культур, але схожих за духом людей, відчуті й побачити таку сильну підтримку Україні. У час війни це надзвичайно важливо, а вплив, який приносить комунікація, є неоціненним.

EYFON (European Youth Forum Neumarkt) став для мене чудовою можливістю познайомитися з людьми практично з усіх куточків світу. Перш за все, хочу подякувати організаторам, які зібрали нас усіх тут, подарували море емоцій і відкрили для нас світ нових знань. Також, хочу подякувати всім, хто підтримує нашу країну, нас.

Україна була, є і буде сильною та незалежною.

Ми – українці, ми – нація, яка завжди готова боротися за свободу і жити у вільній країні.

Я вдячна всім, хто підтримував нас волонтерською допомогою, донатами та іншими такими простими, але важливими для нас речами.

Чекаємо вас після перемоги в нашій квітучій Україні!, – сказала першокурсниця класичного університету Тернополя Анастасія Павлюх (Труш)

17 листопада - Міжнародний день студента Майбутнє належить впевненим, енергійним, молодим людям - саме такими є студенти класичного університету Тернополя!

Патріотичні, вмотивовані, сильні духом студенти класичного університету Тернополя! Прийміть від професорсько-викладацького колективу Західноукраїнського національного університету найщиріші вітання з нагоди Міжнародного дня студента. Роки проведенні в університеті – особливий етап у житті кожного, адже це час, коли для вас відкритий світ знань та можливостей.

Сьогодні найголовніше ваше завдання – це вчитися, здобувати освіту, удосконалюватися, тому що майбутнє належить вам – впевненим, енергійним, молодим людям. Знання – це ваша зброя, а ви – рушійна сила, яка здатна змінити нашу державу, сприяти її процвітання, захищати та прославляти її.

Долати труднощі, зберігати у душі вогонь новизни, ідіть шляхом креативності, інновацій та далекоглядних мрій. Бажаємо, щоб усі ваші плани та задуми здійснювалися, а щоденна дорога в університеті була початком великого шляху до успіху й кар'єрного зростання, будьте завжди на рівні високих вимог сучасного життя! Пам'ятайте, що все у ваших руках!

Ректор Західноукраїнського національного університету Андрій Крисоватий

Професор ЗУНУ - лауреат конкурсу

«Молодий вчений року»!

Доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування факультету фінансів та обліку Західноукраїнського національного університету Володимир Муравський – лауреат Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» у номінації «Облік й оподаткування». Організатор конкурсу - Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України.

Основна місія - публічно визнати та відзначити інноваційних і продуктивних учених, інженерів та дослідників України, які виявили потенціал та творчі здібності, щоб бути професіоналами в окремих галузях знань, сферах діяльності, наукових дослідженнях та науці.

Пишаємося, що професор класичного університету Тернополя здобув вагому перемогу.

Бажаємо Володимиру Васильовичу подальших творчих успіхів у науковій та педагогічній роботі!

«Облік та кібербезпека» - в умовах війни

В гостях у редакції газети «Університетська думка» побував лауреат Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року», професор ЗУНУ Володимир Муравський і відповів на низку запитань:

- Володимире Васильовичу, дякую, що знайшли у своєму щільному графіку час для нашого спілкування. Ви – найкращий молодий вчений нашої країни, - так вирішила Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України. Скажіть, будь ласка, у чому полягає новизна Вашої конкурсної наукової праці «Облік та кібербезпека» і яке можливе її практичне застосування?

- У науковій праці, у формі індивідуального монографічного дослідження, що опублікована у зарубіжному видавничтві іноземною (англійською) мовою, на тему «Облік та кібербезпека» уперше бухгалтерський облік позиціонується як організаційно-інформаційне підґрунтя забезпечення кібербезпеки підприємств. В умовах прояву військових та пандемічних загроз на обліково-управлінські служби підприємства покладаються функції з: визначення конфіденційної економічної інформації; інформаційної підтримки управління кібербезпекою, підготовки регламентуючих документів щодо кіберзахисту, забезпечення захисту бізнес-комунікацій, інформаційної синхронізації та координації з усіма підрозділами підприємства (у тому числі безпекової служби) підприємства тощо.

- Чим особисто для Вас, як доктора економічних наук, професора кафедри обліку і оподаткування факультету фінансів та обліку класичного університету Тернополя є така перемога?

- Перемога сприяє особистій промоції у науковому середовищі для популяризації облікової наукової школи ЗУНУ, облікової науки та визначення перспективності міждисциплінарних наукових досліджень, в яких бухгалтерський облік отримує широкі можливості для подальшого розвитку.

- Володимире Васильовичу, чи можете порадити своїм студентам, які опановують фах з обліку та оподаткування, як отримати комплекс професійних компетентностей?

- Оскільки сучасні фахівці з обліку і оподаткування виконують у діяльності підприємства різносторонні функції, важливим є отримання комплексу професійних компетентностей у поєднанні з практичними навиками. Для студентів цієї спеціальності рекомендованим є міждисциплінарний акцент в освітньому процесі, що успішно реалізується науково-педагогічними працівниками кафедри обліку і оподаткування ЗУНУ.

- І, насамкінець, побажання студентам класичного університету Тернополя від лауреата Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» Володимира Муравського.

- Студентам я особисто бажаю мріяти за будь-яких життєвих обставин, відповідно, ставити не досягненні цілі і щоденно працювати над їхнім досягненням. А успіх обов'язково прийде!

- Ще раз вітаю Вас, Володимире Васильовичу, із високим досягненням, адже у Вашій особі Україна має гарне майбутнє і не тільки наукове... Пам'ятаємо: під час війни кожен робить те, що вміє робити найкраще. Разом – до Перемоги!

Розпитувала Марія Баліцька, головний редактор газети «Університетська думка»

**Ціль науки - пізнати правду. Об'явлення не відводить науку від правди, але відкриває нове.
(Патріарха Йосиф Сліпий)**

«УКРАЇНА І СВІТ У КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАДАХ ПАТРІАРХА ЙОСИФА СЛІПОГО»

На соціально-гуманітарному факультеті Західноукраїнського національного університету відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Україна і світ у концептуальних засадах Патріарха Йосифа Сліпого», присвячена вшануванню пам'яті світлої постаті кардинала Йосифа Сліпого. По-особливому сьогодні звучали слова вітань Блаженнішого Святослава Шевчука: «Наша церква розвивалась через різні історичні перипетії, вона була чи не єдиною інституцією у суспільстві, яка презентувала інтереси винятково свого народу у попередні століття. Присмню, що сьогодні ми об'єдналися, аби вшанувати Патріарха. Нехай із Божим благословенням все вдасться!»

До присутніх із промовою звернувся ректор Західноукраїнського національного університету Андрій Крисоватий: «Постать Патріарха є предметом наукових студій педагогів, психологів, істориків, філологів, філософів, економістів, політологів, соціологів, культурологів, церковних діячів, практиків соціальної справи. Безцінними є думки «Заповіту» Йосифа Сліпого: «Любіть науку, плекайте і збагачуйте її своєю працею та своїми знаннями, будьте її служителями. Здвигайте храми науки, вогнища духовної сили Церкви і народу, пам'ятаючи, що немислимо повне життя Церкви і народу без рідної науки. Наука – це їхнє дихання життя». Патріарху Йосифу Сліпому не довелося жити і працювати у незалежній самостійній українській державі, але весь свій шлях він присвятив боротьбі за неї. І в тому, що вона відбулася, немала його заслуга. «Найбільша наша сила – це єдність», – писав Йосиф Сліпий. Я бажаю усім нам впевненості, віри і стійкості. Нехай береже нас Бог! Україна понад усе!»

Конференція відбулася у чотирьох напрямках: «Патріарх Йосиф Сліпий – український богослов у світовому контексті», «Наукова спадщина та педагогічні ідеї Йосифа Сліпого», «Патріарх Йосиф Сліпий як духовний провідник українського народу: історико-культурологічні аспекти», «Співпраця церкви, освіти, суспільства: витоки та сьогодення». Захід об'єднав учених, церковних діячів, студентів, семінаристів Тернопільської вищої духовної семінарії імені патріарха Йосифа Сліпого. До обговорення долучилися науковці та освітяни Хмельницького, Кисва, Кам'янець-Подільська, Івано-Франківська, Львова, Полтави, Умані, Херсону, Харкова.

«Щиро дякую колективу вашого університету, що організували цю духовну зустріч. Йосиф Сліпий високо підніс українську богословську науку. Ми ніколи не зможемо забути його постать суворого й величного аскета та тих повчань, які він давав усім своїм життям», – зазначив Владика Теодор Мартинюк, єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ.

Деканка соціально-гуманітарного факультету Оксана Гомотюк сказала: «Митрополит Йосиф Сліпий увійде в історію Української Католицької Церкви не тільки як ієрарх-ісповідник, але також як один з найближчих українських науковців і богословів новітніх часів. Присмню, що його діяльність продовжують сучасні освітні заклади в Україні та світі».

У ході конференції виступили владика Андрій Імріх – єпископ-емерит Спішка Капітула (Словаччина), Славомір Біліна – доктор габлітований, ад'юнкт Люблінського католицького університету ім. Івана Павла II (Польща), о.Іван Рymar – ліцензіат богослов'я, ректор Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого, о.Петер Майда – ректор Теологічного інституту в Спішській Капітулі – Спішському Подграді Католицького університету в Ружомберку (Словаччина), Мартин Павліков – проректор з міжнародних відносин Університету Костянтина Філософа в м.Нітрі (Словаччина), о.Віталій Козак – доктор богослов'я, синкел Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ, о.Володимир Ковалковський – доктор богослов'я, віце-ректора Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого, о.Роберт Роса – магістр теології, аспірант греко-католицької теологічного факультету Прешівського університету (Словаччина), військовий капелан, о.Євгеній Кобильник – доктор богослов'я, викладач Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого, Марека Рембсжа – професор Сілезького університету в катовіцах (Польща), о.Микола Муж – аспірант Українського католицького університету, префект Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого, о.Іван Лобур – ліцензіат богослов'я, викладач Тернопільської вищої духовної семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого.

Співорганізаторами конференції стали партнери та гості із Католицького університету в Ружомберку (Словаччина), Товариства для українців-католиків «Свята Софія» (Рим, Італія), Товариства українців-католиків «Свята Софія» (Філадельфія, США), Університету прикладної психології (м. Терезін, Чехія), Університету Костянтина Філософа в м. Нітрі (Словаччина), Прешівського університету (Словаччина), Папського Григоріанського Університету в Римі, Інституту підготовки вчителів та шкільних досліджень Університету Леопольда-Франценца в Інсбруку (Австрія), Люблінського католицького університету Івана Павла II (Польща), Сілезького університету в Катовіцах (Польща), Державної академії прикладних наук у Хелмі (Польща).

Щира вдячність усім, хто сьогодні приєднався до наукового кола, зарубіжним університетам-учасникам, які мали змогу долучитися до активної дискусії. Сподіваємося, що усі напрацювання стануть новим поштовхом для подальшої плідної й ефективної діяльності, а організована конференція буде підтвердженням тісної міжнародної співпраці, відкриваючи нові можливості для вивчення спадщини Патріарха Йосифа Сліпого.

Духовні Світочі Українського Народу

Йосиф Сліпий: «Любіть науку, плекайте і збагачуйте її своєю працею і своїм знанням, будьте її служителями!»

З ініціативи нашого соціально-гуманітарного факультету Західноукраїнського університету, 11 листопада 2022 року відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Україна і світ у концептуальних засадах Патріарха Йосифа Сліпого», де я мала можливість послухати роздуми духовенства і багатьох науковців про надзвичайно багатогранну постать Йосифа Сліпого.

Блаженніший Патріарх – це людина могутньої сили духу і непохитної віри, яка змогла зробити голос України чути в усьому світі. Його життя було дорогою була складна й випала на непростий час в історії Церкви і народу. Але він згідністю пройшов усі туртури та випробування й лишив по собі надзвичайно велику інтелектуальну та духовну спадщину, яка налічує 14 томів. Кардинал української греко-католицької церкви став символом боротьби українського народу за свою ідентичність, національну гідність, релігію і культуру.

Незламний дух Патріарха Йосифа запалив вогонь віри сучасного покоління борців за українську свободу. Саме своїм прикладом надихав наш народ до жертвості. Митрополит пройшов свою Голгофу – 18 років був політ'язнем номер один у сибірських таборах. Але завдяки своїй вірі не скорився і залишився вірний Богові та своєму народові.

Девізом життя, записаним на гербі Йосифа Сліпого, був вислів Сенеки «Per aspera ad astra» («Крізь терни до зірок»), якому він жодного разу не зрадив.

Апологет УГКЦ вчить нас, молоде покоління, безмежно любити рідний край і боронити свою землю.

Йосиф Сліпий завжди покладав великі надії на молодь, якій зараз випала велика відповідальність захищати нашу країну. Глава УГКЦ казав: «Може, нам було б легко любити Україну, якби вона була багатою і могутньою, але сьогодні треба й варто любити Україну, щоб вона такою стала»

Взявши участь у конференції, студенти соціально-гуманітарного факультету почерпнули багато цікавої інформації про життя і діяльність Йосифа Сліпого та зрозуміли, як це бути справжнім патріотом та християнином.

Такі культурні події надзвичайно важливі для студентів, бо допомагають зрозуміти велич постаті Йосифа Сліпого та його неоціненний внесок у становленні вільної України, закладають фундамент у наше національно-патріотичне виховання.

Найбільше вирізнялась із-поміж інших та закарбувалась у пам'яті настанова Йосифа Сліпого: «Любіть науку, плекайте і збагачуйте її своєю працею і своїм знанням, будьте її служителями!». Ці слова допомагають усвідомити студентській молоді цінність ідеї навчання протягом усього життя.

Саме ця конференція надихнула мене та багатьох присутніх до подальшого вивчення цієї багатогранної постаті.

Патріарх Йосиф був не лише церковним діячем, а й борцем за незалежність, талановитим науковцем, дослідником, педагогом і фундатором освітньої справи.

Завдяки неустанній боротьбі та титанічній праці таких патріотів, як Йосиф Сліпий, український народ є волелюбним і незламним у боротьбі за свою свободу.

Мар'яна Мариняк,
студентка 3 курсу групи ДЦ-31

Наука й віра є двома крилами людського духа.
(Патріарха Йосиф Сліпий)

Міжнародні конференції**«Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації»**

У Західноукраїнському національному університеті відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації» присвячена святкуванню Дня працівника соціальної сфери України та Дня кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Для участі у конференції тези подали 165 осіб з понад 40 провідних університетів і профільних організацій, у тому числі науковці із десяти закордонних ЗВО.

Робота конференції проходить у чотирьох науково-практичних платформах: «Філософсько-методологічний та культурно-історичний дискурс ресурсології як інноваційної сфери досліджувальності», «Психодуховні ресурси особи, групи, соціуму», «Соціокультурні ресурси як чинник особистісного зростання і суспільствотворення», «Ресурсне практикування у соціогуманітарній сфері сучасного суспільства».

Співорганізаторами конференції виступили Католицький університет у Ружомберку (Словаччина), Університет Костянтина Філософа в м. Нітрі (Словаччина), Коледж прикладної психології в м. Терезін (Чеська Республіка), Академія прикладних наук, Вища школа управління й адміністрування в м. Ополь (Польща), Заклад вищої освіти «Український католицький університет», Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України, Громадська організація «Інтелектуальний штаб громадянського суспільства».

Відродно, що почесним гостем на науковому дійстві став колишній випускник кафедри психології та соціальної роботи, а зараз – проректор з освітньої діяльності Католицького університету у Ружомберку (Словаччина) Мартін Тарай.

«У умовах жахів війни психодуховні ресурси людини здатні швидко виснажитися і потребують перманентного поновлення. Саме психологи і соціальні працівники є тими фахівцями, які здатні не тільки забезпечувати необхідними матеріальними ресурсами життєвостійкість особистості, а й активізувати внутрішні

ресурси клієнта», – зазначає деканка соціально-гуманітарного факультету Оксана Гомотюк.

Проректор з наукової роботи Зеновій Задрожний у вступному слові сказав: «Відродно, що у Західноукраїнському національному університеті ми проводимо конференцію на таку актуальну тематику. Для науковців і фахівців неймовірно важлива тема для дискусії, досліджень, наукових конференцій. У час війни ми гартуємо нашу стійкість разом. Це потрібно нам не лише для того, щоби дати собі раду з усіма стресами та випробуваннями, пов'язаними з жахіттями війни – але й щоб усім разом здобути перемогу!»

«Власне серед багатоманіття матеріальних, соціальних і психодуховних ресурсів людства винятково важливе місце займають інтелектуальні ресурси, тобто всеможливі продукти розумової (зокрема, аналітичної, мисленнєвої, пізнавальної) діяльності особи, групи, спільності. Тому сподіваємося, що наша конференція стане джерелом розвитку психодуховних ресурсів особи і групи, а також ресурсів ефективного суспільствотворення», – відзначив завідувач кафедри психології та соціальної роботи Андрій Гіряк.

Лейтмотивом конференції та неформальним гімном кафедри психології та соціальної роботи є написаний професором Анатолієм Фурманом вірш «Психея», фрагмент з якого подасмо нижче:

*Твори ж, Психеє, власну сферу –
Вселенську, вільну, на добро,
Відкрій у мисленні манеру,
В діяльності – своє ядро.
Де вчинок-подвиг владарює,
Життя і мудрість у ладу,
І кожен з правдою крокує
Та сенсом стовпчик ходить:
Де скрізь кипить свята робота
Й взаєме щире прийняття,
Там вищий ценз має турбота
Про цілі й цінності життя.
Де світу бачення зуманне,
Надвартість мудрості і справ,
Завзяття Духу бездоганне,
Душі і мрії – святих справ.
Психеє, вічна Ти в Любові,
Коли із Логосом союз,
Софійність в кожнім Твоїм слові
Летить у простір без обуз.*

Богдан Лепкий: «Тільки добрі люди вміють чужим щастям щасливими бути»

У Тернопільському обласному краєзнавчому музеї відбулася Науково-краєзнавча конференція, присвячена 150-річчю від народження Богдана Лепкого, у якій взяли участь доценти кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності соціально-гуманітарного факультету ЗНУ Надія Білик та Олена Коноплицька. З вітальним словом виступили Голова Тернопільської обласної ради Михайло Головка, директор департаменту культури і туризму Тернопільської обласної військової адміністрації Світлана Байталюк, директор Тернопільського обласного краєзнавчого музею Ярема Шатарський.

Кандидат історичних наук, доцент Надія Іванівна Білик репрезентувала громадсько-політичну діяльність Б. Лепкого, як сенатора Другої Речі Посполитої. У доповіді «Богдан Лепкий – амбасадор українсько-польських культурних взаємин» було проаналізовано духовну спадщину Б. Лепкого на парламентській ниві, схарактеризовано своєрідність його культурологічної концепції, основою якої була ідея самодостатності національної культури та її взаємозв'язку з культурами інших народів. Цей виступ характеризував Б. Лепкого, як людину зі сформованими поглядами на проблеми, що турбували українську суспільність у кінці 30-х рр. XX ст. Керуючись загальнолюдськими цінностями в їх вирішенні, митець виступив за збереження та розвиток української культури, зокрема української мови як основи національної свідомості.

У презентації Надії Білик також було представлено видання: «Вибраних творів» Богдана Лепкого, історичної повісті «Сотниківівна», монографії «Культурологічна спадщина Богдана Лепкого», які опубліковано в Україні завдяки гранту Канадського інституту українських студій. Як керівник цих наукових проєктів лепкознавець була відзначена званням лауреата Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені братів Богдана та Левка Лепких.

У виступі кандидата філологічних наук, доцента Олени Ігорівни Коноплицької було розкрито тему «Питання національної свідомості у творчості Богдана Лепкого». На думку дослідниці, національна свідомість для Б. Лепкого була неодмінною умовою існування нації. Він, як письменник, публіцист і літературознавець вважав, що національно свідомою людиною любить свою батьківщину, знає її історію і культуру, поважає народні традиції, гордиться своєю національною приналежністю. Становленню особистості і формуванню такої свідомості Богдана Лепкого сприяли його батько – Сильвестр Лепкий і дід по матері. Як згадував Лепкий у спогадах, передусім дід прищеплював йому «почуття гордості за історію України». Соціокультурне середовище, підсилене освітою і професійною діяльністю університетського викладача сформували письменника, як людину виняткових якостей, великого патріота.

Під час конференції виступили краєзнавці з Тернополя, Львова, Бережан тощо. Доповідь буде опублікована у збірнику матеріалів конференції й оприлюднено на сайті Тернопільського обласного краєзнавчого музею.

Христос вчить нас своєю притчею (про милосердного самарянина) практичної любови до ближнього і милосердя! (Патріарха Йосиф Сліпий)

Юридичному факультету Західноукраїнського національного університету – 25 років!

Історичні витoki утворення юридичного факультету тісно пов'язані з проголошенням незалежності України, що вимагало створення юридичної бази, здатної забезпечити суверенність країни, зробити рішучі правові кроки до ринкової економіки, реформувати правову систему.

У 1993 р. в інституті економіки та управління Тернопільської академії народного господарства було запроваджено спеціалізацію «Правове регулювання економіки» в межах спеціальності «Економіка підприємств». Основна мета полягала у підготовці юристів для промислових і приватних підприємств.

У 1997 р. у зв'язку з перепрофілюванням на підготовку спеціалістів за напрямом «право» у ТАНГ інститут економіки та управління перейменовано на Інститут економіки, управління та права. Згідно цього наказу в складі ІЕУП створено юридичний факультет. Для забезпечення продуктивної роботи факультету, крім кафедри міжнародного та господарського права, було створено кафедру історії та теорії держави і права. У липні 1997 р. виконувачем обов'язків декана новоствореного юридичного факультету було призначено Ярослава Михайловича Пігача.

Тогочасні економічні та правові реалії ставили високі вимоги у підготовці молодих фахівців у сфері права, тому виникла потреба у створенні самостійної структурної одиниці в складі закладу вищої освіти, яка б готувала таких спеціалістів. У зв'язку з цим березні 1998 р. прийнято рішення про створення юридичного інституту на базі юридичного факультету ІЕУП ТАНГ. Виконувачем обов'язків директора інституту призначено канд. юрид. наук, доцента Я. М. Пігача.

З травня 1998 р. до травня 2003 р. директором інституту був З. С. Гладун. З травня до вересня 2003 р. тимчасово обов'язки директора виконував М. В. Іванчук. З вересня 2003 р. до липня 2004 р. обов'язки директора виконував М. І. Мельник.

З травня до вересня 2003 р. тимчасово обов'язки директора виконував М. В. Іванчук. З вересня 2003 р. до липня 2004 р. обов'язки директора виконував М. І. Мельник. З липня 2004 р. до січня 2006 р. обов'язки директора інституту виконувала С. С. Осадчук.

Відповідно до наказу № 449 від 29 серпня 2005 р. на базі юридичного інституту з 1 вересня 2005 р. створено юридичний факультет. З цього часу і дотепер назва факультету не змінювалася. З січня 2006 р. деканом юридичного факультету знову стає Я. М. Пігач.

З 2007 р. до 2015 р. деканом факультету був В. І. Вольний.

З квітня 2015 р. і дотепер деканом юридичного факультету є доктор юридичних наук Сергій Володимирович Банах.

Знаковою подією у житті інституту став переїзд у 2001 році із приміщення, яке знаходилося на вул. Юності, 9, у новий семиповерховий корпус на вулиці Микулинецькій, 46 А, який став справжньою домівкою для багатьох поколінь студентів та викладачів.

З перших років існування активно розвивалася структура факультету, оперативно реагуючи на нові виклики.

Вже в 1998/1999 н. р. функціонували кафедри історії держави і права, теорії держави і права, конституційного та адміністративного права, цивільного і трудового права, міжнародного і господарського права, кримінального права, правосуддя і прокурорського нагляду. У серпні 1999 р. створено кафедру інтелектуальної власності та систем прийняття рішень. З подальшим розвитком вишу кількість кафедр та їх назви змінювалися.

У 2012 р. створено кафедру фінансово-економічної безпеки.

У 2013 р. факультет отримав ліцензію на підготовку магістрів за спеціальністю «Правознавство».

У 2014 р. до складу факультету увійшла кафедра документознавства, інформаційної діяльності та українознавства, яка готує бакалаврів, спеціалістів і магістрів за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність», а також кафедра психологічних і педагогічних дисциплін, яка готує магістрів за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» (у 2020 році увійшли до складу новоствореного соціально-гуманітарного факультету ЗУНУ).

27 серпня 2015 р. створено кафедру міжнародного права та європейської інтеграції (зараз – кафедра міжнародного права та міграційної політики).

Юридичний факультет ЗУНУ надає професійну, якісну вищу освіту за актуальними бакалаврськими та магістерськими програмами: «Право», «Міжнародне право», «Правоохоронна діяльність». До навчального процесу залучаються досвідчені фахівці-практики, що надає можливість побачити студенту практичні переваги обраного ним фаху.

Професорсько-викладацький колектив юридичного факультету налічує близько 60 високопрофесійних, креативних та талановитих науковців. Серед них – заслужені юристи України, академік Академії економічних наук України, доктори наук, професори, кандидати наук, доценти. Реноме юридичного факультету як потужної освітньо-наукової інституції підтверджує велика кількість серед професорсько-викладацького складу власних випускників. Це близько 20 докторів наук, визнаних як в Україні, так і за її межами. Вони гідно виконують свою місію створення сучасного академічного простору, розвитку нових знань та виховання нового покоління свідомих українських правників.

Усі викладачі демонструють володіння повним переліком загальних та професійних компетентностей, мають успішний досвід професійної діяльності; демонструють інноваційність та лідерство, результатом якого є підвищення мотивації та здатності у студентів до навчання, а колеги – до професійного зростання; роблять значний внесок в інституційне зміцнення закладу вищої освіти, покращення якості його освітніх послуг; реалізують освітні, професійні та наукові проекти на національному та міжнародному рівнях. Щорічно професорсько-викладацький колектив факультету організовує міжнародні наукові заходи (форуми, конференції, наукові семінари, круглі столи тощо), серед яких традиційними є Міжнародна науково-практична конференція «Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід»; Міжнародна студентська наукова конференція «Правова система України в умовах європейської інтеграції: погляд студентської молоді».

Підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері юриспруденції, які володіють системою знань у галузі права, необхідних для розуміння природи і змісту основних правових інститутів, а також меж правового регулювання із забезпечення захисту прав і свобод людини та громадянина; розвиток творчих засад особистості майбут-

(Закінчення на 16 стор.)

Любити - це не означає дивитися один на одного,
любити - це означає разом дивитися в одному напрямку. (Антуан де Сент-Екзюпері)

Ювілеї!

Юридичному факультету Західноукраїнського національного університету – 25 років!

(Закінчення. Початок на 15 стор.)

ного фахівця-юриста з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу є безперечною основною метою нашого навчального закладу.

Проведення на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня

за обраними ними спеціальностями, зокрема права, міжнародного права та правоохоронної діяльності. А також підготовка та навчання студентів у дусі дотримання принципів законності, верховенства права, справедливості та поваги до людської гідності; впровадження в навчальний процес елементів практичної підготовки студентів-правознавців у сфері надання юридичних послуг.

Юридичний факультет постійно ставить перед собою завдання забезпечення навчального процесу, спрямованого на оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними навичками в юридичній професії; проведення відповідних організаційних заходів щодо проходження практики у відповідних органах та структурах; надання громадянам соціально-вразливих верств населення безоплатної правової допомоги.

Після завершення навчання на юридичному факультеті випускники можуть працювати: у сфері надання правової допомоги, у сфері освіти, в органах судової влади, національної поліції, митної служби, фіскальної служби, Служби безпеки України, Національному антикорупційному бюро, органах виконання покарань, інших органах державної влади та місцевого самоврядування, у зарубіжних юридичних фірмах, міжнародних міжурядових та неурядових організаціях, у міжнародних судових установах, у посольствах, міністерствах і відомствах України, у консалтингових і аудиторських іноземних фірмах, у воєнізованій охороні, у приватних охоронних структурах, приватних детективних агентствах, Державній аудиторській службі, Державній службі фінансового моніторингу, займається приватною юридичною практикою.

Факультет займає одне з ключових місць серед українських юридичних вишів, а також реалізує міжнародну співпрацю із зарубіжними партнерами: Люблінським Католицьким Університетом ім. Іоанна Павла II (м. Люблін, Польща), Католицьким університетом у Ружомберку (м. Ружомберок, Словаччина), Академією місцевого самоврядування у м. Варшава (м. Варшава, Польща), Оснабрюцьким університетом (м. Оснабрюк, Німеччина), Ягеллонським університетом (м. Краків, Польща), Батумським державним університетом імені Шота Руставеллі (м. Батумі, Грузія), Вармінсько-Мазурським університетом (м. Ольштин, Польща), Куявсько-Поморською Вищою Школою (м. Бидгощ, Польща), Вищою школою менеджменту охорони праці в Катовіцах (Польща), ДКЛекс Академією М. (Естонія), Європейській університет Молдови.

Позитивні зміни на ЮФ відбуваються в останні сім років, кількість юридичних кафедр зростає до шести; запроваджені нові спеціальності: міжнародне право і правоохоронна діяльність. На факультеті організують і проводять масу різних проектів, які поглиблюють різнопланові знання, вміння і навички.

Виховна робота є невід'ємним елементом повноцінної вищої освіти в Україні, підґрунтям для формування громадянського

суспільства із самобутніми культурними та духовними цінностями. Саме тому на факультеті створюється максимально сприятливий мікроклімат і емоційно піднесений простір, що сприяють всебічному розвитку й творчій самореалізації кожного студента, через численні та різнопланові виховні заходи та акції.

Студенти юридичного факультету ЗУНУ – юнаки та дівчата, які прагнуть змінити цей світ, прагнуть до успіху, не бояться ставити амбітні цілі та роблять все, аби їх досягнути. Так, саме студенти юридичного факультету дискутують про проблеми теорії держави і права, наполегливо вивчають тонкощі різних галузей права та, як ніхто, знають права, свободи й обов'язки людини та громадянина і вміють їх відстоювати.

На юридичному факультеті активно функціонує значна кількість студентських ініціатив, серед яких: Західноукраїнський інтелектуальний турнір «NATUS VINCERE», Літня школа «ЛІДЕР ПРАВА», Форум Нових Можливостей, тиждень права «LAW WEEK», міжнародні студентські конференції, Школа польського та європейського права, практико-орієнтовані тренінги, воркшопи, майстер-класи, посвята першокурсників у студенти, театральна вистава за участю викладачів та студентів, а також участь у загальноуніверситетських проєктах ЗУНУ.

Факультет підготував більше трьох тисяч високоерудованих юристів. Сьогодні випускники ЮФ ЗУНУ успішно працюють на різних важливих правових ділянках.

Серед випускників факультету чимало успішних науковців та юристів-практиків, зокрема, адвокатів, нотаріусів, прокурорів, суддів, юрисконсультів, аудиторів, службових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, депутатів місцевих та обласних рад, народних депутатів Верховної Ради України.

Неможливо оминати увагою випускників, які стали професіоналами та вносять вклад у розвиток правової системи України, серед яких: Тарас Пастух – народний депутат України VIII скликання, учасник АТО/ООС, з початком повномасштабного вторгнення РФ, вступив до лав ЗСУ; Тарас Юрик – народний депутат України VIII скликання; Василь Деревлянський – народний депутат України V - VII скликання; Руслан Кошулинський – народний депутат України VII скликання, заступник Голови Верховної Ради України (2012 р. – 2014 р.), учасник АТО/ООС; Наталя Чудик – депутатка Тернопільської районної ради; Микола Палійчук – міський голова м. Яремче Івано-Франківської області (2002 р. – 2007 р.); Олег Вийванко – голова Тернопільського міськрайонного суду; Любомир Базан – суддя Тернопільського міськрайонного суду; Наталя Воробель – суддя Тернопільського міськрайонного суду; Ольга Герчаківська – суддя Тернопільського міськрайонного суду; Максим Гришук – прокурор, в.о. керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (2020-2022), учасник АТО/ООС, з початком повномасштабного вторгнення РФ, став до лав ЗСУ; прокурори – Руслана Ребрина, Денис Демків, Олена Мачуга, Роман Валєцький; адвокати – Надія Сампара, Олена Баранець, Володимир Берегуляк, Андрій Яворський, Павло Варода, Андрій Майка, Максим Майка, Ірина Кукаріна; нотаріуси – Олесь Салій, Анжела Мединська, Ірина Бурда та багато інших.

Список успішних випускників юридичного факультету можна продовжувати, адже щороку кількість випускників факультету збільшується.

Юридичний факультет ЗУНУ – це велика команда творців та тих, хто по-справжньому любить свою роботу. Саме тут відчувається, що університет – це не «студент для викладача, а викладач для студента». Адже професіонали своєї справи діляться із молодим поколінням своїми знаннями та досвідом, щоб допомогти реалізувати їхні цілі та мрії.

Віталій Михайлиця, директор музею ЗУНУ

Коли людині здається, що все йде шкереберть, - в її життя намагається увійти щось чудове. (Далай Лама)

Правопросвітницький захід для студентів коледжу ЗУНУ

Фахівці Тернопільського місцевого центру з надання БВПД провели правопросвітницькі заходи для майбутніх юристів – студентів ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій ЗУНУ».

Тема зустрічі – булінг, а саме його причини. Також слухачів ознайомили з проєктом «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», який реалізується на базі системи безоплатної правової допомоги за підтримки Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні. Мета проєкту – максимально раннє виведення неповнолітніх із кримінального процесу з обов'язковим ужиттям узгоджених заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним кримінальним правопорушенням. Окрім того, молоді запропонували долучатися до програми «Волонтер БПД», який надає ознайомитися з системою безоплатної правової допомоги та долучатися до проведення заходів.

«Особливості функціонування системи цивільного захисту населення в умовах воєнного стану»

Тренінг «Особливості функціонування системи цивільного захисту населення в умовах воєнного стану» для студентів й аспірантів освітніх програм, викладачів факультету економіки та управління Західноукраїнського національного університету провів начальник Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Тернопільській області, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу,

доктор філософії з менеджменту Віктор Маслей.

Захід проведено у межах роботи Школи лідерів ефективного управління, що започаткована з ініціативи кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу.

Відкриваючи гостьову лекцію, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, доктор економічних наук, професор Михайло Шкільняк наголосив: «В умовах війни питання цивільного захисту населення набувають особливої ваги, оскільки від їх реалізації великою мірою залежить життя кожного із нас».

Начальник Головного управління ДСНС України в Тернопільській області Віктор Маслей ознайомив юнаків та дівчат з функціями та завданнями Державної служби України з надзвичайних ситуацій, специфікою їх реалізації в умовах воєнного стану, окреслив прикладні аспекти діяльності ДСНС щодо повернення до мирного життя деокупованих територій, зокрема проведення робіт з розмінування. Спікер відзначив, що успіх забезпечення цивільного захисту населення під час війни залежить від скоординованості діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності, кожного громадянина.

Коли в Україні війна, українцям важливо знати, як діяти під час авіаційних та артобстрілів!

Практичний тренінг «Як діяти під час авіаційних та артобстрілів», організований командою Центру готовності цивільних, БО «Благодійний фонд Сергія Притули», пройшов нещодавно у ЗУНУ.

У ході зустрічі інструктори говорили з учасниками про:

- специфіку обстрілів та розібрали їх різновиди;
- що робити, якщо під час обстрілу ви на вулиці;
- що робити під час обстрілу, якщо ви у транспорті;
- як вберегти себе вдома;
- потенційні загрози й виклики, що чекають від ворога та ін.

Партнери: Західноукраїнський національний університет та освітньо-аналітичний центр розвитку громад.

Участь у заходах – це вільний внесок до фонду для підтримки Збройних сил України.

Британські інструктори провели тренінг із надання першої медичної допомоги в ЗУНУ

У межах реалізації договору про співпрацю між Західноукраїнським національним університетом та Генеральною дирекцією з обслуговування іноземних представництв до класичного університету Тернополя завітали інструктори Гранд Бейлі та Пол Вільям з Британської міжнародної організації «Аккадіан», яка займається безпековими тренінгами в Україні. Гості провели заняття із надання першої медичної допомоги студентам спеціальності «Правоохоронна діяльність», військовим та усі охочим.

Ректор ЗУНУ Андрій Крисоватий, представляючи гостей, зазначив: «Україна сьогодні потребує підтримки. Ми дякуємо усім, хто ділиться своїми знаннями та вміннями з українцями, аби досягнути спільної цілі – зберегти нашу державу й перемогти світового агресора. Такі тренінги – це можливість врятувати життя кожному, хто постраждав від жахів війни».

Розпочали захід із теоретичної частини. Присутні уважно слухали лекторів, намагаючись почерпнути якомога більше корисної інформації.

Практичну частину тренінгу про евакуацію постраждалих із небезпечних місць провів Пол Вільям. Основи тактичної медицини студенти та військові попрактикували із Грандом Вільямом. Слухачі отримали новий досвід й дієві поради. Молодь активно брала участь у тренінгу: хтось у ролі потерпілих, хтось – рятувальників.

Дякуємо британським фахівцям за візит та проведене навчання! Разом – до перемоги!

Головою Університетської ради студентів обрано Анну Книш!

У Західноукраїнському національному університеті відбулися вибори голови Університетської ради студентів та студентських деканів/директорів. Головою Університетської ради студентів обрано Анну Книш, студентку групи ФМПС-31 факультету фінансів та обліку.

Студентськими деканами/директорами обрані:

Факультет економіки та управління: Єлизавета Заярна – МЕН-41;

Юридичний факультет: Ілля Онищук – ПР-42;

Факультет комп'ютерних інформаційних технологій:

Адріана Чорненька – КБ-22;

Факультет фінансів та обліку: Анна Книш – ФМС-31;

Навчально-науковий інститут інноватики, природокористування та інфраструктури: Сергій Подолянчук – ГЕОЗ-21;

Соціально гуманітарний факультет: Михайло Прокопів – ДД-11;

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин ім.Б.Д.Гаврилишина: Юрій Шуліга – МВСК-41;

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій»: Каріна Тучак – МЕНТ-22.

Університетська спільнота вітає студентську молодь! Бажаємо вам впевнено бути керманічами у рідній альма-матер. Нехай наснага й ентузіазм надихає вас на нові звернення!

Також відбулися вибори голови студентської ради гуртожитків й старост гуртожитків Західноукраїнського національного університету.

Головою студентської ради гуртожитків обрано Любов Шарак, мешканку гуртожитку №3, кімната №187 (студентка 4 курсу юридичного факультету).

Старостами гуртожитків ЗУНУ обрано:

Гуртожиток №1: Аліна Миколайська - мешканка гуртожитку №1, кімната №43;

Гуртожиток №2: Софія Стусяк - мешканка гуртожитку №2, кімната №20а;

Гуртожиток №3: Леся Луцик - мешканка гуртожитку №3, кімната №460;

Гуртожиток №4: Назар Захаров - мешканець гуртожитку №4, кімната №171;

Гуртожиток №5: Сергій Богданов - мешканець гуртожитку №5, кімната №804б.

Щиро вітаємо новообраних старост! Наполегливо працюйте, аби студентське життя у гуртожитках було комфортним й затишним для мешканців!

Директор студентського містечка ПДАУ завітав до ЗУНУ

До класичного університету Тернополя завітав директор студентського містечка Полтавського державного аграрного університету Сергій Шабельник.

Гість зустрівся з ректором ЗУНУ Андрієм Крисоватим та ознайомився з діяльністю закладу вищої освіти: досягненнями професорсько-викладацького колективу, міжнародною співпрацею, якістю надання освітніх послуг.

Протягом трьох днів Сергій Шабельник мав можливість побачити корпуси університету, ознайомитися з матеріально-технічною базою, побувати у бібліотеці ім.Л.Каніщенка, навчальних аудиторіях, кімнатах, у яких проживають мешканці, залі перемовин та дипломатичного протоколу, відвідав спортивний комплекс ЗУНУ. Пан Сергій мав нагоду зустрітися із директором студентського містечка ЗУНУ Всеволодом Обертасом. Колеги обмінялись досвідом та обговорили шляхи вдосконалення умов проживання й позанавчальних активностей для молоді зов, а також провели нараду із студентською радою гуртожитків, де обговорили спільну реалізацію проєктів між університетами.

Студентське самоврядування університету разом із адміністрацією студмістечка дбають про безпеку студентської молоді в умовах війни

Представники студентського самоврядування Західноукраїнського національного університету зустрілись із директором студмістечка ЗУНУ Всеволодом Обертасом.

Обговорили важливі питання безпекових заходів на території студмістечка та у гуртожитках класичного університету Тернополя. Юнаки і дівчата поділилися своїм баченням щодо вирішення поточних проблем та запропонували низку заходів для благоустрою студмістечка та розглянули шляхи вирішення житлово-побутових проблем у гуртожитках класичного університету Тернополя.

Компанія сильніша, якщо вона будується на любові, радше як на страху. (Херб Келлехер)

Звідусіль

Майбутніх юристів навчають і викладачі, і практики!

На юридичному факультеті ЗУНУ відбувся відкритий діалог із начальником Західного міжрегіонального територіального управління АРМА Владиславом Насанкіним та головним спеціалістом з питань юридичного забезпечення АРМА Миколою Самарчуком. У ході спілкування говорили про актуальні безпекові питання у сфері виявлення та розшуку активів, які можуть бути арештовані у кримінальному провадженні.

Мета заходу - необхідність побудови комунікаційної платформи між представниками АРМА та викладачами і студентами юридичного факультету класичного університету Тернополя з питань виникнення правових підстав передачі активів АРМА в управління та способів управління арештованими активами. Також увагу було зосереджено на виявленні та розшуку російських активів, пов'язаних з причетними особами до російської агресії. Дякуємо за цікаву зустріч та актуальний діалог!

Студенти-юристи зустрічалися із суддею Харкова

Доброю традицією є запрошення практиків на зустрічі із студентами Західноукраїнського національного університету для формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок при вивченні дисциплін. Нещодавно майбутні працівники правоохоронних органів мали можливість поспілкуватися із суддею Фрунзєнського районного суду м. Харкова, кандидатом юридичних наук Тетяною Бабковою, яка з 2015 року обіймає посаду судді-спікера.

На початку зустрічі Тетяна Бабкова наголосила на потребі зміцнення довіри до судової влади та налагодження комунікації суддівської спільноти із громадськістю, у тому числі у теперішній період введення в країні правового режиму воєнного стану. Також розповіла молоді про особливості роботи судів від початку збройної агресії держави-терориста та специфіку роботи правоохоронних органів в зоні активних бойових дій, їхню регулярну та ретельну роботу з формування доказової бази та фіксації наслідків злочинної діяльності, що вчинюється росією.

Також Тетяна Вікторівна зосередила увагу на важливості ефективного співпраці судової системи із правоохоронними органами. Зупинилася на особливостях діяльності слідчого судді, зокрема особливості розгляду клопотань щодо арешту майна, проведення обшуку, надання тимчасового доступу до речей і документів із можливістю їх вилучення для проведення експертиз тощо.

У ході зустрічі юнаки та дівчата уважно слухали про низку судових справ, що перебували у провадженні Тетяни Бабкової, яка виокремлювала неординарні випадки й окреслила на необхідності дотримання процесуальних вимог під час збирання та фіксації доказів органами досудового слідства.

На завершення спілкування спікер побажала студентам формувати у собі професійну компетентність, почуття підвищеної відповідальності, сміливості та переконливості у відстоюванні власної позиції наряду із вмінням об'єктивно сприймати правильність доводів колег, формувати у собі впевненість та бути внутрішньо-психологічно готовим до роботи під час забезпечення публічного порядку та захисту прав громадян, а також усвідомлювати своє суспільне призначення, обравши таку професію.

У свою чергу, студенти та професорка Олександра Васильчинин висловили вдячність судді-спікера за цікаві розповіді з розгляду кримінальних проваджень, приклади відокремлення помилок й підкреслення законних процесуальних засобів органів досудового розслідування щодо збирання та фіксації доказів вчинення кримінальних правопорушень, цікаві настанови й обґрунтування важливості формування професійних навичок.

Вручення сертифікатів підвищення кваліфікації працівникам ГУНП в Тернопільській області

На підставі меморандуму про співробітництво між Західноукраїнським національним університетом та Головним управлінням Національної поліції в Тернопільській області нещодавно на базі навчально-наукового інституту комунікацій класичного університету Тернополя було проведено курси підвищення кваліфікації для працівників поліції за короткостроковою програмою тренінгу-інтенсиву «Ефективні способи поведінки у кризовій ситуації».

Слухачі ознайомилися із копінг-стратегіями поведінки у кризових ситуаціях, опанували психологію стресу, виробили навички першої психологічної допомоги у стресових ситуаціях та вивчили способи подолання стресових реакцій.

Ведуча програми Марія Бригадир - директорка школи професійного розвитку «АКМЕ» навчально-наукового інституту комунікацій, кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Учасники отримали сертифікати підвищення кваліфікації обсягом 60 навчальних годин (2 кредит ЄКТС).

Співпраця між навчально-науковим інститутом комунікацій ЗУНУ та управлінням кадрового забезпечення ГУНП в Тернопільській області, які до того ж є зовнішніми стейкхолдерами магістерської програми «Психологія перемовин та медіація», досить результативна та активно розвивається.

Попереду нові проєкти, спільні заходи, тренінги та навчальні платформи

У Тернополі вчили надавати домедичну допомогу в умовах воєнного стану

У Тернополі відбувся тренінг з надання домедичної допомоги в умовах воєнного стану цивільному населенню.

На початку заняття інструктори розповіли про те, які є зони поранень у бойових діях для надання домедичної допомоги, як розрізняти та оцінювати стани, у яких людина може потребувати допомоги, які маніпуляції та допомога можуть бути надані у тій чи іншій зоні залежно від рівня безпеки.

Для практичного відпрацювання кожної навички слухачі навчалися зупиняти кровотечі на кінцівках за допомогою джгута типу САТ. Під час тренування тернополяни дізналися про недоліки та переваги кожного способу, помилки, які можуть виникнути під час маніпуляцій.

Учасників об'єднало бажання навчитися надавати допомогу в умовах, коли в Україні тривають активні бойові дії.

Організатор: БО «Благодійний фонд Сергія Притули» у партнерстві з Західноукраїнським національним університетом.

Набагато краще для людини рухатися вільно і невідомо куди, ніж прямувати чітко, але в кайданах. (Томас Луксрей, британський біологіст)

**Кубок світу з єдиноборств серед студентів –
ЗУНУ у десятці переможців!**

У місті Самсун, Туреччина, відбувся Кубок світу з єдиноборств серед студентів, за результатами якого, Західноукраїнський національний університет посів 6 місце серед 344 найкращих вишів з 50 країн світу.

Спортсмени класичного університету Тернополя успішно виступили на змаганнях, здобувши

нові перемоги. Уже в перший день змагань Владислав Єременко виборов золото у ваговій категорії до 71 кг у змаганнях з тайландського боксу Муей Тай, Аліна Рудницька – срібло, а наступного дня Анастасія Сикіш та Сніжжана Пліш – збороли олово, а Марія Куневич – срібло з боротьби самбо.

Презентувати свою альма-матер і змагатися із іншими студентами на міжнародному рівні — це унікальний досвід у світі спорту. Наші юнаки й дівчата взяли участь у Кубку світу з єдиноборств, успішно здобувши 5 перемог та виборовши найбільшу кількість медалей серед українських закладів вищої освіти.

У програмі юліо FISU передбачено 6 видів спорту: бокс, карате, тайландський бокс, боротьба самбо, вільна боротьба вільна та греко-римська. Кубок охоплює формат «університет проти університету» замість національних делегацій і, таким чином, змінює правила гри.

Відродно, що наші юнаки й дівчата здобули найбільше медалей серед всіх закладів вищої освіти Тернопільської області.

Ми гордимся молоддю класичного університету Тернополя, яка із честю представляє нашу Україну й Західноукраїнський національний університет на міжнародному рівні.

Продовжуємо боротися та працювати задля розвитку нашої держави, здобуваючи нові перемоги у спорті. Пишаємося наполегливістю й цілеспрямованістю студентів ЗУНУ, які впевнено долають виклики сьогодення й прославляють нашу країну у світі!

**Нові спортивні досягнення команди ВК
“Галичанка-ЗУНУ”!**

У III турі Чемпіонату України з волейболу серед жіночих команд «СУПЕРЛІГА-ДМАРТ» сезону 2022/2023 років ВК «Галичанка-ЗУНУ» здобула дві перемоги.

Із рахунком 3:0 здобули перемогу над командою «Збірна України U-15», а також виграли із рахунком 3:2 у грі із командою «Збірна України U-17».

Пишаємося успіхами юначок, переконані, попереду – нові висоти!

**Вадим Бабінський – переможець Міжнародного
чемпіонату Польщі серед кадетів!**

Вадим Бабінський – студент 1 курсу освітньої програми «Міжнародна економіка» ННІМВ ім.Б.Д.Гаврилишина ЗУНУ здобув перемогу на Міжнародному чемпіонаті Польщі серед кадетів у ваговій категорії 60 кг.

Вадим - вихованець КДЮСШ з греко-римської боротьби Тернопільської міської ради та Тернопільської обласної «Школи вищої спортивної майстерності».

Пишаємося та бажаємо тобі, Вадиме, підкорювати нові спортивні вершини на міжнародній арені!

**На чемпіонаті України з боксу серед чоловіків та
жінок - перемога наших студентів!**

Упродовж тижня у Рівному відбувався чемпіонат України з боксу серед чоловіків та жінок віком до 22 років.

Студенти класичного університету успішно виступили та вибороли три нагороди. У категорії 75 кг, наша спортсменка Олеся Крисюк стала десятиразовою чемпіонкою України. У категорії 54 кг виступила Соломія Голован, яка посіла 2 місце і стала срібною призеркою змагань.

Серед чоловіків гідно виступив студент факультету економіка та управління Ярослав Шнуровський - 3 місце.

Ви молодці! Бажаємо вам завзягати та подальших спортивних перемог!

**Перемоги студентів університету на
Чемпіонаті України з самбо серед кадетів**

Студентка ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій ЗУНУ» Луцяк Діана виборола золоту нагороду Чемпіонату України з самбо серед кадетів. Бронзовою призеркою стала студентка ВСП «ФКЕПТ ЗУНУ» Анастасія Петрюк.

Змагання цього року проводилися у Тернополі, 250 спортсменів із 17 областей України приїхали у місто, щоб спробувати свої сили. Чемпіонат є першим етапом відбору до національної збірної команди, яка буде відстоювати Україну на чемпіонаті Європи з боротьби самбо у 2023 році. Участь у змаганнях також взяли Тукало Ілля та Басан Устим. Пишаємося та бажаємо спортсменам підкорювати нові вершини!

Молодість з її благородним ентузіазмом, з її невиразним прагненням до чесного, справедливого є одна з найбільших сил прогресу. (Генріх Гейне)

Студентки ЗУНУ - кандидатки в майстри спорту України з волейболу!

Студенткам Західноукраїнського національного університету: Віталії Кімак, Лілії Попович, Діані Голод, Марії Риболовлевій, Владиславі Губенко, Олександрі Овчаренко, Вероніці Туркулі присвоєно звання кандидаток в майстри спорту України з волейболу.

Тренер навчально-наукового центру студентського спорту - Людмила Чоренька.

Вітаємо дівчат із вагомим досягненням. Пишаємося наполегливістю та цілеспрямованістю наших спортсменок!

Золото на чемпіонаті України з веслування на байдарках та каное виборола студентка нашого університету

В Умані, на чемпіонаті України з веслування на байдарках та каное серед юнаків та дівчат 2000-2008 року народження, студентка ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій ЗУНУ» Єлизавета Ліщина на дистанції 1000 м здобула золоту нагороду.

Мета чемпіонату - визначити кращих та відібрати чемпіонів до складу національної збірної України з веслування, для участі в міжнародних змаганнях у наступному році.

Пишаємося й бажаємо нових перемог!

Найкращий велосипедист навчається у ЗУНУ!

У місті Трускавець відбувся чемпіонат України з велосипедного спорту на шосе серед спортсменів до 23 років. Студент класичного університету Тернополя - майстер спорту Міжнародного класу Назар Покойовий (тренер Володимир Павелко) у змаганнях здобув звання переможця чемпіонату! Ми гордимось, що студентська молодь нашого університету впевнено демонструє свої спортивні вміння.

Бажаємо подальших перемог та завзяття!

Чемпіонат України з боротьби дзюдо назвав своїх переможців

Відбувся чемпіонат України з боротьби дзюдо серед юніорок.

Студентки Західноукраїнського національного університету долучилися до змагань, успішно виборовши нагороди: Сніжана Пліш - бронза, Діана Луцьяк - срібло.

Участь у змаганнях також взяли спортсменки: Анастасія Сикіш та Марія Куневич.

Вітаємо наших дівчат із новими перемогами. Бажаємо вам завжди впевнено досягати своїх цілей!

На чемпіонаті з вільної боротьби серед юніорів переміг Олександр Завінський

Студент третього курсу ОП «Міжнародний менеджмент» кафедри міжнародних економічних відносин ННІМВ ім.Б.Д.Гаврилишина ЗУНУ Олександр Завінський став переможцем чемпіонату з вільної боротьби серед юніорів (U-20), посівши 1 місце у ваговій категорії 70 кг та 2 місце - 74 кг. Ми пишаємося спортивними перемогами наших юнаків. Ви у нас найкращі!

Студенти класичного університету Тернополя успішно виступили на чемпіонаті України з легкої атлетики!

У Львові на командному чемпіонаті України з легкої атлетики серед дорослих та найближчих вікових груп виступили спортсмени ЗУНУ: студентка юридичного факультету Тетяна Когут посіла 1 місце на дистанції 1500 метрів, студент навчально-наукового інституту інноватики, природокористування

та інфраструктури Віктор Гнатів - 3 місце в бігу 3000 метрів з перешкодами, студент факультету комп'ютерних інформаційних технологій Олександр Сеньків - 1 місце у метанні молота, а також 1 місце в штовханні ядра та 3 місце у метанні диска.

Бажаємо вам завжди досягати перемог, завзято й впевнено йти тільки вперед!

Спортсмени ЗУНУ – переможці турніру з греко-римської боротьби «Prague Wrestling Open 2022»

У м. Прага (Чехія) завершився Міжнародний турнір з греко-римської боротьби «Prague Wrestling Open 2022», який проходив упродовж 25-27 листопада 2022 р. У змаганнях взяли участь команди із України, Румунії, Угорщини, Сербії, Болгарії, Австрії, Польщі, Словаччини, Німеччини.

Успішно у турнірі виступили студенти Західноукраїнського національного університету, виборовши три медалі.

У ваговій категорії до 65 кг та у вазі спортсменів до 62 кг золоту нагороду виборов студент ФКЕПІТ Анатолій Паснак.

У категорії до 71 кг срібну нагороду здобув Михайло Головка. Третє місце посів Павло Павлович. Пишаємося вами!

Благодійний турнір з баскетболу між мешканцями гуртожитків – заради придбання окопних свічок для Збройних сил України!

У кожного свідомого українця своя зброя у російсько-українській війні, яка триває понад 9 місяців – від 24 лютого!

Нещодавно у фізкультурно-оздоровчому комплексі Західноукраїнського національного університету відбувся благодійний турнір з баскетболу між мешканцями гуртожитків класичного університету Тернополя.

Мета заходу - зібрати кошти на придбання матеріалів для виготовлення окопних свічок для ЗСУ, шляхом купівлі патріотичної стрічки піднесення спортивного й патріотичного духу студентів.

За результатами турніру зібрано 2082 грн.

Після насиченої гри, місця розподілилися таким чином: I - команда гуртожитку №3, II - гуртожиток №5, III - гуртожиток №1.

Вітаємо юначок та бажаємо подальших успіхів й перемог, а також дякуємо усім небайдужим, хто долучився до благодійної справи.

Разом переможемо! Слава Україні!

Юність безкорислива в помислах і почуттях своїх, тому вона найбільш глибоко охоплює думку і почуття правди. (Йоганн Вольфганг Гете)

Благодійна вистава «Мина Мазайло», яку поставили викладачі і студенти юридичного факультету, мала неабиякий успіх!

До 25-річчя юридичного факультету Західноукраїнського національного університету колектив ЮФ організував благодійну виставу «Мина Мазайло» за твором Миколи Куліша, яка відбулася у Тернопільському академічному обласному українському драматичному театрі ім. Т. Г. Шевченка. Режисер - Юрій Черненко.

Декан юридичного факультету Сергій Банах сказав: «Ми організували виставу силами викладачів і студентів. На мій погляд, на дуже актуальну тему, адже йдеться про взаємовідносини України і росії, української мови і російської».

Студенти у жартівливій формі вирішили нагадати про важливість української мови, розкривши проблему, яка залишається болючою і сьогодні.

Історія родини Мазайлів у виконанні молоді на сцені ожила вперше, а твір Куліша сприяє самозбереженню нації, спонукає кожного до роздумів про свій духовний зв'язок з рідною землею. Вистава уособлює ті події, які відбуваються зараз в Україні, а найважливіше питання – значення української мови в суспільстві.

Юнаки та дівчата кажуть, що особливо зараз потрібно звернути увагу на цей шедевр минулого століття, адже він доступно пояснює, що може статися із тими, хто зневажає своє рідне.

«У виставі піднімається цілий пласт проблем. Це і патріотизм, і любов до держави, і взаємовідносин в сім'ї, а в результаті тема людських стосунків. І будь-який театр несе за собою так само, як і університет, виховну функцію, тому ми намагаємося їх поєднати», – сказав один із смодіяльних акторів – професор кафедри міжнародного права та міграційної політики Костянтин Фліссак.

Також колектив юридичного факультету організував благодійний аукціон, у ході якого глядачі мали змогу придбати боксерські рукавиці з підписом Кличка, блокнот із підписом президента України, пам'ятку золоту медаль та багато іншого.

Вилучені кошти – за квитки та придбані під час аукціону лоти – студенти класичного університету Тернополя спрямували на підтримку Збройних сил України, зокрема, на допомогу одному з бійців, який є випускником юридичного факультету.

Студенти юридичного факультету ЗУНУ переконалися, що комедію здатні зіграти такі серйозні люди, як їхні викладачі

У Тернопільському академічному обласному українському драматичному театрі імені Тараса Шевченка 18 листопада пройшла благодійна вистава сатиричної комедії «Мина Мазайло» за твором Миколи Куліша. Вона була особливою, адже відбулася з нагоди 25-річчя заснування юридичного факультету Західноукраїнського національного університету. Більше того, її зіграли не професійні актори, а студенти та викладачі даного вишу. Також була проведена благодійна лотерея у якій були такі лоти як: картини, фірмовий блокнот ВРУ, записник з підписом Володимира Зеленського, футболка з підписами футболістів та інші речі. Відомий усім студентам навчальний посібник, який є базою знань з права, написаний нашим викладачем Миколою Володимировичем Кравчуком «Теорія держави та права», також був розіграний і проданий за 15 тисяч гривень. Це більше, ніж за розіграні боксерські рукавиці, з підписом Володимира Кличка! Зауважу, що усі зібрані кошти за продаж квитків та лотів будуть спрямовані на підтримку Збройних сил України.

У таку нележку та скрутку для всіх нас пору, через російсько-українську війну, незважаючи на масові ракетні удари, часті повітряні тривоги, відключення електроенергії, знайшовши позаробочий та позанавчальний час, викладачі та студенти підготували настільки блискучу виставу.

Попри те, що заплановане дійство організаторам доводилося переносити через велику загрозу ворожих ракетних ударів, про які раз по раз звіщали гучні сирени, – це не завадило зібрати ще більше глядачів, що вкотре підтвердило незламний дух українського народу та нашу силу.

Було надзвичайно захоплююче спостерігати за талановитими та харизматичними старшокурсниками та викладачами, які проявили себе у ролях, незрівнянних для мене, акторів та довели свою професійність не лише у сфері права. Уже з перших хвилин вистави глядачів покинула думка, що комедію ставлять такі серйозні люди, як викладачі та мої знайомі, які вжилися в роль і так чудово показали себе на сцені!

П'єса «Мина Мазайло» тісно пов'язана з сьогоднішнім та залишається актуальною, хоч була написана ще у 1928 році.

Найбільше враження справила кінцівка вистави, де актори нашого факультету акцентували увагу на теперішніх подіях та інтерпретували закінчення п'єси по-своєму, звернувши увагу на проблемні аспекти п'єси такі як: мовне питання, втрата свого національного «я» та уміння відстоювати власну думку.

Хочеться подякувати декану юридичного факультету С.В.Банаху – ініціатору даної ідеї, режисеру Юрію Черненку, організаторам, усім залученим і, звісно, акторам-викладачам за їхню неймовірну гру: Карапетян Ользі Михайлівні, Жукорській Ярині Михайлівні, Бутрин-Боці Наталії Степанівні, Фліссаку Костянтину Андрійовичу, Юркевич Ірині Ігорівні, Банаху Сергію Володимировичу, а також акторам-студентам: Столицину Михайлу, Мидзин Віті, Ярмусь Віті, Карапетяну Артему, Онищуку Іллі та іншим: ваша плідна невтомна праця дала свій неймовірний результат, і глядачі були приголомшені виставою, під інпретоваий кінець якої в усіх глядачів виступали на очах сльози.

Іванна Чапля,
студентка (Пр-43) ЮФ ЗУНУ

Досконалість - це не тоді, коли нема чого додати,
а тоді, коли нема чого забрати. (Антуан де Сент-Екзюпері)

Сертифікати – учасникам курсів від Ізраїльської коаліції травми!

У Західноукраїнському національному університеті, в межах співпраці з Ізраїльською коаліцією травми, відбулися курси, учасники яких отримали сертифікати про успішне навчання - це 29 освітан: викладачі, магістранти, аспіранти, члени громадських організацій, вчителі, психологи.

Освітній курс ініційовано у рамках програми Ізраїльської коаліції травми (Israel Trauma Coalition, керівник психоосвітніх програм - Олександр Гершанов).

Учасники мали можливість оволодіти протоколами надання допомоги:

- алгоритм дій під час оголошення повітряної тривоги у закладах освіти;
- первинна допомога при раптовій і передчасній втраті рідних і близьких людей;

- основи самодопомоги і допомоги близьким в кризових ситуаціях;
- допсихологічна допомога у контексті адаптації системи освіти в умовах війни;
- підготовка плану роботи спеціалістів з цільовою аудиторією вчителів.

ТАКТИКА ВЕДЕННЯ ВУЛИЧНОГО БОЮ ТА ОСНОВ САМООБОРОНИ

Понад сорок тернополян, під час навчання веденню вуличного бою та основ самооборони, пройшли теоретичну підготовку та практичні заняття. Інструктор Валерій Каноюка, доцент кафедри правоохоронної діяльності Західноукраїнського національного університету, разом із військовими, які мають бойовий досвід, продемонстрували зразки зброї і особливості користування нею, а також розповіли про військове спорядження.

Після теоретичного вступу учасники мали змогу попрактикуватися на відкритій місцевості. Вони зазначили, що такі навчання є вкрай важливими, оскільки ми живемо у час активних бойових дій і не знаємо, що нас чекає завтра. Тож вже сьогодні нам потрібно готуватися до різних сценаріїв розвитку подій.

Інструктори розповідають, що бій у місті значно відрізняється від бою у польових умовах. Під час його проведення зазвичай огляд та обстріл дуже обмежені, маневри проводити значно важче. Фактори ускладнення у війні в міських умовах включають присутність цивільного населення та складність урбанізованої території.

Організатор: благодійний фонд Сергія Притули.

Практичне заняття зі стрілецької справи - у класичному університеті Тернополя

Команда Центру готовності цивільних, благодійний Фонд Сергія Притули у партнерстві із Західноукраїнським національним університетом провели практичне заняття зі стрілецької справи.

Головним інструктором заходу виступив Іван Мельник - старший викладач юридичного факультету ЗУНУ, а також Валерій Каноюка - доцент, кандидат юридичних наук.

Присутні навчалися неповній розбірці та збірці зброї: Форт 12, АКМ, АКС, ПМ.

Найцікавішою частиною заняття була стрільба на основі снайпінгу зі зброї ПМ та гвинтівки.

Участь у заходах – вільний внесок до фонду для підтримки Збройних сил України.

Партнери: Західноукраїнський національний університет та освітньо-аналітичний центр розвитку громад.

26 листопада відбулося наступне заняття «Корисне спорядження в актуальних умовах».

ВІЧНА СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ГЕРОЯМ УКРАЇНИ!

Страшна ціна сьогоднішньої війни росії проти України – людські життя українців. Нестерпно й гірко усвідомлювати, що окупант забирає життя молодих захисників нашої держави.

І ось знову сумна звістка сколихнула наші серця - виборюючи свободу й захищаючи Україну, загинув випускник Західноукраїнського національного університету, старший лейтенант Андрій Павлюк.

У перші дні повномасштабного вторгнення росії в Україну Андрій вступив у лави 45 окремої артилерійської бригади. Військовослужбовець був начальником розвідки 64 окремого артилерійського дивізіону.

Він був наполегливим, позитивним та дуже вмотивованим і цілеспрямованим. 28-річний Андрій, який за волю та мирне небо віддав своє найцінніше – життя, назавжди залишиться воїном світла, правди та нескореності.

Схиляємо голови у скорботі та висловлюємо найщиріші слова співчуття родині. Вічна пам'ять!

ДУША БЕЗСМЕРТНА, А СПОГАДИ ПРО ГЕРОЯ – ВІЧНІ!

Знову трагічна звістка – кривава війна забрала життя випускника 2013 року факультету фінансів та обліку Західноукраїнського національного університету.

31-річний військовий Роман Огороднік, відважний син України, загинув на Донеччині, виборюючи свободу й захищаючи Батьківщину.

Спільнота класичного університету Тернополя висловлює співчуття рідним й близьким Романа.

Розділяємо ваше горе, сумуємо разом з вами. Нехай Господь допоможе пережити біль гіркої, непоправної втрати.

ВІЧНА, СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ТА БЕЗМЕЖНА ШАНА ПОЛЕГЛОМУ ГЕРОЮ!

Життя саме по собі - це чисте полотно; воно стає тим, що ви намалюєте на ньому. У цій свободі - ваша велич. (Ошо)

МИСТЕЦТВО - ЗАРАДИ ПЕРЕМОГИ!

У кожного своя зброя. Чи то «Хай-марсами», чи донатами, чи молитвою, чи мистецтвом українці відважно боронять рідну землю!

Студент соціально-гуманітарного факультету Західноукраїнського національного університету Максим Марф'ян, який навчається за спеціальністю «Дизайн», переконаний, що навіть мистецтво не має залишатись осторонь війни. Тож юнак має мету виставити свої картини на аукціоні на підтримку Збройних сил України.

Кожна продана картина – допомога нашій армії. Зараз є дуже багато мистецьких ініціатив, де створюють NFT-колекції, і всі гроші з проданих колекцій зображень скеровують на підтримку захисників.

Попри тривогу та страх, які сьогодні відчувають всі українці, Максим зрозумів свою місію – допомогти армії за допомогою мистецтва.

Благодійний ярмарок «Разом до перемоги!»

Десятки тисяч наших захисників щоденно боронять кордони України. Усі вони потребують уваги і розуміння, тому навіть найменша наша допомога – це частина великої доброї справи.

Дружня університетська родина ЗУНУ зібралася у холі центрального корпусу закладу вищої освіти. Професорсько-викладацький колектив, працівники та студентство класичного університету Тернополя долучилися до благодійного ярмарку «Разом до перемоги!», зазначивши, що зібрані кошти будуть перераховані на потреби Збройних сил України.

До присутніх звернувся ректор Андрій Крисоватий: «Ми сильні, коли разом! Сьогодні, в умовах війни ми відчуваємо, наскільки повинні бути єдиними, докладати максимум зусиль заради мирного майбутнього. Дякую усім, хто долучився до нашого заходу та студентам, які приготували різноманітні смаколики. Робимо все, щоб військові відчували, що вони не залишилися один на один із ворогом. Пишаймося тим, що ми - українці!»

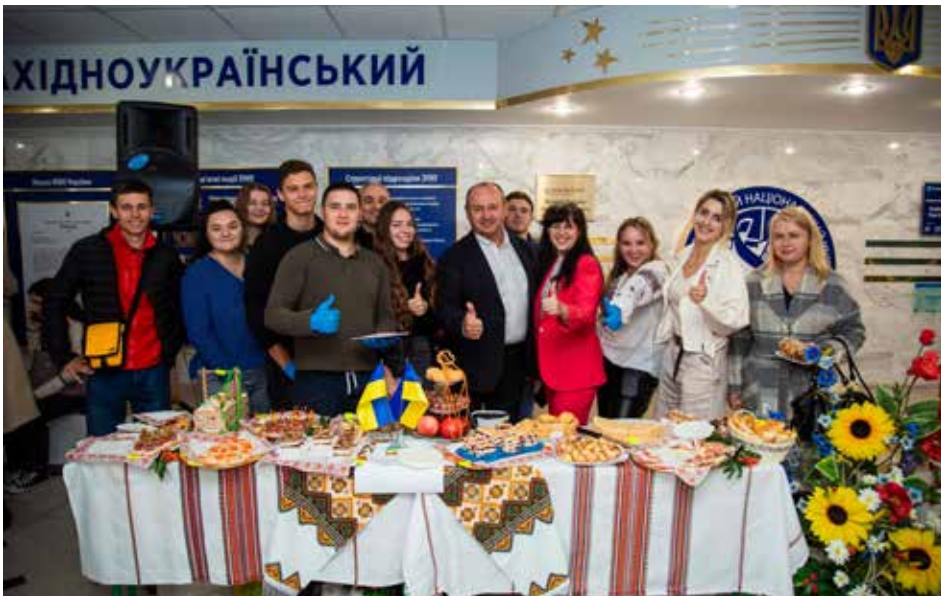
Ми усі розуміємо справжню ціну нашої незалежності. У нелегкий час спротиву України російській агресії, весь світ єднається у відчайдушній боротьбі. Саме тому, кожен із нас має можливість долучитися до добродійної справи, проявивши свій патріотизм, щире серце та небайдужість. Молодь зазначає, що важливо не забувати про боротьбу та підтримку у тилу, адже мужні герої України щодня впевнено відстоюють інтереси нашої держави. Юнаки та дівчата пропонували гостям різноманітні солодощі й кулінарні цікавинки.

Західноукраїнський національний університет завжди із готовністю відповідає на заклики про допомогу українським військовим – матеріально, морально, духовно. Присемно, що організований ярмарок подарував відвідувачам масу задоволення та приємних емоцій, а спільна ідея згуртувала усіх.

У підсумку з благодійного ярмарку було виручено 67 755 гривень.

Організатори заходу – відділ творчої самореалізації та виховання ЗУНУ.

Дякуємо усім деканам факультетів, директорам інститутів, завідувачам кафедр, працівникам, викладачам та студентам ЗУНУ, які не залишилися осторонь й підтримали акцію. Разом ми – сила! Все буде Україна!

СЛУЖИТЬ ЗБРОЙНИМ СИЛАМ УКРАЇНИ

вишитий з любов'ю Оберіг

*Йде війна... Ракети ворог сіє,
Хоч почався піст - вже до Різдва...
Може, ЗСУ допомогти зумію,
Зачерпнувши сили в молитвах...
Господи, хай станеться, враз, Диво -
Щезне зла війна, як перший сніг!
Боже, хай дасть Духу Збройним силам
Вишитий, з любов'ю, Оберіг.
****

*Вишиваю карту України -
Починаю з Криму - й до Карпат...
Кинула собі легку кофтинку -
Трахі зимно, та це - добрий гарт!
Труся до шибки, мов фіялка,
Бо зусті тумани дають тінь,
Мене вабить файна вишиванка,
Як Голубку - мрійна височинь...
Дасть Бог, закінчу до Миколая -
З сподіваннями кінця війни.
Карту України вишиваю,
Вловлюючи світло у вікні...
Всі міста і села, що в руїнах, -
Українці зіцлюють від ран...
Вишиваю карту України -
Харків, Кривий Ріг, Херсон, Чабан...
Вишила Донбас... Йду до столиці -
Хай квітне рясно стольний град
Маками - в кожнійсінській світлиці,
Й соняшниками - їм кожен рад!
Ще Говерла й Драгобрат чекають,
Синьвір, Черемош, Тиса й Уж...
Батьківщину Духом я єднаю,
Карту вишиваючи чимдуж...
Підбираю слічні намистини -
Надяскавро збарвлюю шиття,
В молитвах - малюю Україн!
Світле і щасливе майбуття...
Вишиваю мальви, забувдики,
Сонце Правди і Небес Блакить...
Хай війна скінчиться! Шню хутко -
Вишиття Господь благословить...
Голка вправно містить бісерини,
З'єднаю державу - рівний шов.
...Служить Оберегом Збройним силам
Карта - вишита із молитов!
ДЯКУЮ БОГУ ЗА ВСЕ!!!*

©Марія Баліцька
На світліні: вишита бісером «КАРТА
УКРАЇНИ» - із авторської колекції майстра народ-
них художніх промислів з художнього моделювання
Марії БАЛІЦЬКОЇ.